

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Výroční zpráva 2021

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva 2021

Obsah

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou	1
Výroční zpráva 2021	1
Obsah.....	5
Úvodem.....	1
Archeologie.....	2
Spolupráce s laickou veřejností	3
Botanika.....	4
Historické vědy.....	6
Historie	6
Etnografie	7
Knihovna	8
Muzejní pedagogika.....	9
Péče o sbírky	11
Evidence sbírek	11
Akvizice.....	11
Sbírka Orlické galerie	11
Sbírka muzea	11
Digitalizace sbírek	12
Inventarizace sbírek	13
Pohyby sbírek.....	13
Depozitáře.....	14
Konzervace a restaurování	15
Věda a výzkum.....	16
Historické vědy	16
Přírodní vědy	16
Ocenění od České botanické společnosti	17
Publikační činnost	18
Monografie:.....	18
Studie:.....	18
Zprávy:.....	18
Recenze:.....	19
Nepublikované práce - v tisku:	19
Ostatní:	19
Semináře a konference.....	20
Spolupráce	21
Muzeum krajky Vamberk.....	22
Orlická galerie.....	23
Sýpka -	24
Muzeum Orlických hor	24
Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky	26
Utzův mechanický betlém.....	26
Soukenický betlém.....	26
Synagoga	26
Památník Karla Plachetky.....	26
Rychnovsko na historických fotografiích	27
Opočno v zrcadle času	27
Ostatní dlouhodobé zápůjčky.....	27
Kulturně vzdělávací činnost	28
Výstavy	28
Hlavní výstavní prostory (II. NP zámku v Rychnově n. K.)	28
Orlická galerie	29
Muzeum krajky Vamberk	32
Sýpka - Muzeum Orlických hor	32
Putovní výstavy a výstavy mimo prostory MGOH.....	33
Přednášky a exkurze.....	33
Ostatní kulturní a vzdělávací akce.....	34
Návštěvnost.....	39
Propagace.....	40
Ostatní.....	41
Muzeum v době pandemie	41
Nové tiskové vybavení	41
Strategický plán 2027+	41
Hospodaření v roce 2021	42
Mzdová a personální oblast	42
Rozvaha	43
Výnosy a náklady	44
Výnosy.....	44
Náklady.....	45

Celkový přehled	48
Všeobecný komentář	48
Výnosy roku 2021	48
Výnosy ze vstupného.....	49
Granty, dotace a dary roku 2021	50
Náklady roku 2021.....	51
Odpisy 2021	52
Finanční majetek	52
Dotace ze státního rozpočtu	52
Investice z FRR KHK.....	53
Autoprovoz.....	53
Nakládání s majetkem	54
Tvorba a čerpání peněžních fondů..	55
Inventarizace majetku	55
Kontrolní činnost	55

Úvodem

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřizovanou Královéhradeckým krajem. Je zapsáno v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině (poslední aktualizace 2020).

Tato zpráva o činnosti za rok 2021 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem a v souladu s doporučeními Odboru kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje.

Adresa muzea:

Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova
2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
IČO: 00371149
telefon: 494 534 450
www.moh.cz

Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury České republiky pod evidenčními čísly:

MRK/002-05-06/135002 - sbírka muzea

GRK/001-06-29/015001 - sbírka Orlické galerie

Muzejní knihovna je zapsána v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Archeologie

Archeologické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH na základě zřizovací listiny a oprávnění Archeologického ústavu Akademie věd České republiky může provádět systematické a záchranné výzkumy v oblasti Královéhradeckého kraje a okresu Ústí nad Orlicí. V souladu s posláním rychnovského muzea vyvíjí aktivitu takřka výlučně na okrese Rychnov nad Kněžnou. Jejím cílem je systematicky pokrýt archeologickou péčí všechny archeologické památky ohrožené stavební a jinou činností a to jak předběžně v rámci vyjadřovacích pro-

jektů různého stáří. Výzkum realizovala Univerzita Hradec Králové, přičemž archeologové MGOH se na výzkumu podíleli zejména jakožto metodické vedení při realizaci terénních prací. Prozkoumáno bylo rozsáhlé polykulturní sídliště zahrnující Neolitický okrsek v jehož rámci byly zachyceny tři domy a jejich zázemí. Dále byla prozkoumána eneolitická rozptýlená zástavba. Významnou komponentou naleziště byla také dvorcová zástavba platěnické kultury s nálezem centrálního opevněného dvorce. Tyto sídlištní pozůstatky byly doplněny ojedinělými

Obrázek 1 Pozůstatky středověké pece obsahující vsádku keramiky nalezené v roce 2021 v Pekle nad Orlicí.

cesů, tak i následně v terénu. V rámci této činnosti jsou prováděny zejména záchranné archeologické výzkumy, ale i systematické sběry a výzkumy.

Archeologický dohled byl v roce 2021 zajišťován na všech liniových a větších stavbách okresu Rychnov nad Kněžnou. Celkem bylo dozorováno 262 stavebních akcí. Z toho bylo 243 negativních a 19 pozitivních. Dvě třetiny těchto akcí byly investorské a jedna třetina neinvestorská.

Jedním z nejnáročnějších úkolů roku 2021 byla pro archeologické pracoviště MGOH průběžná spolupráce při provádění terénní části **ZAV obchvatu Doudleb nad Orlicí**. V trase obchvatu bylo zachyceno více než tisíc osm set historických

stopami únětické kultury.

Další rozsáhlejší archeologickou akcí v terénu byl průběžný dozor s navazující záchranné archeologické výzkumu realizované v rámci budování **kanalizace v Doudlebách nad Orlicí**. V rámci této akce proběhly výzkumy zejména v zámeckém areálu, kde byly nalezeny antropogenní stopy z období tzv. mladší doby hradištní. Ve svahu nad nádražím pak byla registrována středověká a částečně i raně novověká zástavba a v oblasti pod zámek další pozůstatky středověkého osídlení.

Plošnou akcí menšího rozsahu byl záchranný výzkum na dalším těžebním záboru cihelny v **Kostelci nad Orlicí**, prozkoumány zde byly zhruba

dvě desítky blíže neidentifikovatelných pravěkých objektů a řadové pohřebiště z mladší doby hradištní.

Mezi drobnějšími výzkumy je třeba vyjmenovat část pravěkého sídliště v jižním těžebním záboru **cihelny Kostelec nad Orlicí**, menší záchranný archeologický výzkum na ploše **písníku v Lípě nad Orlicí** či vodovodní přípojce v **Doudlebach nad Orlicí**, kde byly dokumentovány stopy středověké zástavby dvora Fábrov. Průběžně dokumentovány byly také vrcholně středověké a novověké pozůstatky při opravě **rychnovského zámku** (v roce 2021 tzv. patronátní chodba kostelního areálu a sondy při vnějším okraji založení spojovací chodby). K velmi zajímavému nálezu došlo při stavbě dvou hal **Warehouse 102 a 103** při východním okraji **Týniště nad Orlicí**. Kromě nevýrazných pravěkých sídlištních struktur byla nalezena pec připisovaná tzv. Platěnické kultuře. Tato pec disponovala dvěma topnými kanály, přičemž na okraji jednoho z nich byl nalezen vak z organického materiálu, lemovaný bronzovou páskou zdobenou litou destičkou. Zachovalých pozůstatků z organických materiálů datovaných do tohoto období bylo doposud nalezeno velmi málo. Zpracování tohoto nálezu probíhá ve spolupráci s Univerzitou v Českých Budějovicích. Několik menších zásahů bylo prováděno také ve **Vamberku**, při **rekonstrukci spodní části náměstí** a při **zjišťovacích sondách podél kostela sv. Prokopa**. Byly zde dokumentovány časně novověké archeologické situace. Na okraji Vamberka, v pomístní části **Popluží** se v rámci pokládky elektrických kabelů podařilo poprvé nalézt fyzické pozůstatky tvrze Nový Vamberk.

Archeologické práce probíhaly také v rámci výstavby několika rodinných domů. Největší objev byl učiněn v rámci záchranného archeologického výzkumu realizovaného při stavbě **RD Pavlišťovi** na okraji **Pekla nad Zdobnicí**. Zde byl nalezen hradištní okrsek se dvěma pecemi z počátků 14. století, přičemž v jedné z nich se nalézala ještě původní vsádka. Výzkum byl bohatý zejména na nálezy pozůstatků keramických nádob. Z těchto pozůstatků se podařilo zrekonstruovat sedmdesát desítek nádob. Pozůstatky z hradištního období a období kultury popelnicových polí byly zkoumány v rámci záchranného archeologického výzkumu při stavbě **RD Hlaváček v Doudlebach nad Orlicí**. V **Třebešově** na stavbě **RD Cejpek** byly nalezeny stopy mladohradištního osídlení společně se středověkým palisádovým žlabem. V **Kostelci nad Orlicí** byla zkoumána železářská pec v sídlištním areálu z doby římské (**RD Doskočil**).

V závěru roku byla dozorována skrývka pro developerský projekt výstavby čtyř rodinných domů v **Litohradech**. Zde bylo zaregistrováno takřka

osmdesát dosud blíže neurčených objektů, které budou zkoumány v rámci záchranného archeologického výzkumu v roce 2022

Mimo běžné pracovní povinnosti plní pracovníci archeologického oddělení také řadu přidružených úkolů, jako jsou odborné poradenské a konzultační služby pro laickou i odbornou veřejnost. Zástupci MGOH tak působí mimo jiné v Oborové komisi muzejních archeologů ČR při Asociaci muzeí a galerií (AMG), v Komisi pro program podpory záchranných archeologických výzkumů v Královéhradeckém kraji, pravidelně se účastní Východočeské regionální archeologické komise, zasedají jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost ostatních muzeí atd.

Jako významnou se jeví spolupráce s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové. I v roce 2021 v rámci této spolupráce několik studentů zpracovávalo své závěreční bakalářské a diplomové práce na základě sbírkových materiálů a s metodickou pomocí pracovníků MGOH.

Spolupráce s laickou veřejností

Na poli spolupráce s laickou veřejností probíhá zejména dlouhodobá spolupráce s amatérskými hledači, tzv. detektoráři. V rámci této činnosti jsou jim poskytovány konzultace a řešeny případné nálezy.

Obrázek 2 Archeologický výzkum obchvatu Doudleba nad Orlicí, na jehož realizaci MGOH spolupracovalo s Univerzitou Hradec Králové.

Botanické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH provádí systematickou botanickou dokumentaci a výzkum regionu. Vzhledem k odborné specializaci botanika MGOH je mimo základní dokumentaci kladen důraz zejména na výzkumy v oblasti cévnatých rostlin.

V průběhu vegetační sezony roku 2021 prováděl botanik Mgr. Jan Doležal intenzivní floristický průzkum Rychnovska, kde se v jarních měsících zaměřoval především na jednoleté druhy s krátkým životním cyklem. Jednalo se hlavně o rody rožec (*Cerastium*), penízek (*Microthlaspi*) a rozrazil (*Vero-*

druhů. Jednalo se především o velká zahradní centra, kam jsou dováženy rostliny ze zahraničních pěstíren, ale i okrasné záhony v městských zástavbách, okraje silnic nebo hřbitovy.

V měsíci květnu a červnu opět pokračoval intenzivní výzkum chlupáčků (rod *Pilosella*) na území východních Čech, kde byly přednostně prozkoumány lokality ve Východním Polabí (Pardubicku, Královéhradecku a Jaroměřsko). Vzhledem k poměrně rychlému přechodu k letnímu období nebyla sezona pro průzkum chlupáčků optimální, přesto se podařilo nalézt spoustu zajímavých popu-

Obrázek 3 Porost ohrožených chlupáčků červených (rod *Pilosella*), které jsou předmětem studijního zájmu botanika MGOH Jana Doležala.

nica), ale i o vytrvalé druhy z rodu pampeliška (*Taraxacum*), především ze sekce *Erythrosperma*.

Následně pokračoval průzkum intravilánů měst a železničních stanic na území Rychnovska, ale i přilehlých územích Královéhradecka (Rychnov nad Kněžnou, Častolovice, Solnice, Týniště nad Orlicí, Třebechovice pod Orebem, Hradec Králové či Jaroměř).

Nebyly opomenuty ani další zajímavé lokality, kde byl předpokládán výskyt nově zavlečených

laci, ze kterých byly odebrány rostliny k pěstování na pokusné zahradě k dalšímu studiu. Plánovaný článek věnující se Východnímu Polabí byl proto odložen a intenzivní práce bude pokračovat v sezoně roku 2022.

Průzkumy probíhaly buď samostatně, nebo s kolegy z dalších botanických pracovišť (Věra Samková a Jaroslav Zámečník – Muzeum východních Čech v Hradci Králové; Michal Ducháček – Národní muzeum v Praze; Michal Vávra – Povodí Labe; Jan

Košnar - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Pardubice; Lenka Bálková - Muzeum Pardubice; Jiří Hadinec - Univerzita Karlova v Praze; Pavel Lustyk - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha).

Obrázek 4 Výstava kaktusů a sukulentů pořádaná každoročně v Rychnově nad Kněžnou ve spolupráci s botanickým pracovištěm MGOH

Botanik Jan Doležal nadále spolupracoval na projektu Pladias (Rozšíření cévnatých rostlin v ČR), Květena východních Čech a Růstové a reprodukční vlastnosti v rodu *Pilosella*.

O svých nálezech referoval botanik Jan Doležal na jedné přednášce, vedl šest exkurzí a pořádal jednu odbornou výstavu. Byly také poskytnuty rozhovory pro Český rozhlas o zajímavých nálezech v regionu.

Samozřejmě byly též publikovány články shrnující výsledky průzkumů ve Zprávách České Botanické Společnosti.

V roce 2021 byla J. Doležalovi udělena Cena Josefa Holuba za nejlepší publikaci v časopisech vydávaných Českou Botanickou Společností mladých autorů do 30. roku věku. Oceněny byly tři články zabývající se rozšířením a reprodukčními vlastnostmi chlupáčků z let 2019 a 2021.

Probíhaly i práce na přípravě sborníku Orlické hory a Podorlicko. V prosinci roku 2021 vyšel již 28 ročník. Stejně tak probíhaly redakční a editorské práce na časopisu Zprávy České Botanické Společnosti, kde je botanik Jan Doležal členem redakční rady (recenze a korektury celkem 19 příspěvků, z toho tři autorské příspěvky).

Nadále pokračovala spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Hradec Králové, botanik Jan Doležal byl například oponentem dvou diplomových prací.

Součástí pracovní náplně botanického pracoviště je také poskytování nejrůznějších

odborných konzultací a posudků. Nejčastěji se jedná o určování rostlin zaslaných e-mailem. V roce 2021 bylo touto formou určeno nebo potvrzeno více než čtyři tisíce taxonů. Jednalo se především o původní i zavlečené rostliny v České republice, ale botanik Jan Doležal se také věnoval nepůvodním druhům z rodu pryšec (*Euphorbia* sect. *Anisophyllum*) na území celé Evropy.

Vzhledem k častému zavlékání i do východních Čech a na Rychnovsko je třeba mít přehled o dalších nepůvodních druzích, které se šíří i v okolních státech. Nedílnou součástí práce botanika bylo i studium regionální a zahraniční literatury.

Kromě výše uvedených odborných činností se pracoviště botaniky pravidelně zapojuje také do činnosti ostatních pracovišť MGOH, kterým poskytuje podporu při realizaci výstav či vydávání korigovaných textových výstupů. Významným úkolem pracoviště byl také návrh koncepce nového depozitáře zoologie, jehož realizace je plánována na rok 2022.

Obrázek 5 Ocenění udělené v roce 2021 za odbornou činnost botanikovi MGOH Janu Doležalovi

Historické vědy

Z oblasti historických věd jsou v muzeu zastoupeny především historie a etnografie. Obě pracoviště velkou měrou zajišťují vytipování a odborné zpracování nových akvizic muzea. Mimo to na nich leží hlavní tíže přípravy výstav v Hlavních muzejních prostorách MGOH a řešení badatelských dotazů.

Při odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje byla zřízena pracovní skupina, jejíž náplní je příprava převedení evidence sbírek v elektronické podobě pod správu kraje. Za MGOH byla členstvím v této pracovní skupině pověřena etnoložka Mgr. Pavla Bláhová. Pracovní skupina dále řeší problematiku kolem programu pro evidenci sbírek Museion (tvorba zadávací dokumentace, zásady evidence, tiskové sestavy aj.) a podílí se na řešení problémů spojených s prací v programu v rámci muzea.

Historie

Činnost historického pracoviště byla zejména v první polovině roku velmi výrazně ovlivněna vládními nařízeními pro boj s epidemií Covid 19. Tato skutečnost přinesla nejen negativní dopady. Všeobecný útlum společenských aktivit a setkávání umožnil pracovišti věnovat více času aktivitám, které bývají pod náporu jiných naléhavějších úkolů upozadovány. Zejména v první polovině roku tak mohlo probíhat intenzivní přepisování

papírových přírůstkových karet do programu Museion. Při přechodu na nový způsob zapisování sbírkových předmětů, nebyly stávající karty přepsány do systematické evidence, zůstaly pouze v chronologické. Celkem bylo přepsáno a doplněno 1 029 evidenčních karet z třídy 22 - Archiv. Zároveň v této době probíhaly přípravy a následná realizace hlavní muzejní výstavy, která tentokrát představovala tři samostatné výstavy, jež propojovalo společné téma - četnictvo, kriminalistika, zbraně.

Pro plánovanou výstavu bylo zapotřebí vytvářet z muzejních sbírek vhodné předměty pro vytvoření improvizované četnické stanice. Dále bylo využito možnosti zapůjčení již vytvořených putovních výstav z jiných institucí. Východočeské muzeum Pardubice zapůjčilo svou výstavu „Zbraně východočeských puškařů“ a Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity Brno zase výstavu s názvem „Stopa. Staň se detektivem a vyřeš zločin!“. V neposlední řadě oddělení pomohly i soukromé osoby. Výstava probíhala opět v tradičních muzejních prostorách ve II. poschodí Kolowratského zámku. Zapůjčené výstavy byly instalovány v jednotlivých místnostech, zatímco četnická stanice představující propojující prvek, byla instalována na chodbě. Četnická stanice ukazovala návštěvníkům fungování četnictva v našem regionu, jeho poslání, vybavení či výstroj. Návštěvníci se mohli seznámit na základě novinových článků s konkrétními případy, které četnictvo řešilo. Vše bylo doprovázeno množstvím historických fotografií z prostředí četnictva.

Obrázek 6 Četnická pátrací stanice vytvořená historickým a etnologickým pracovištěm v rámci výstav z cyklu "Ruce vzhůru!".

Návštěvníci viděli, jak vypadala budova četnické stanice v Rychnově nad Kněžnou nebo konkrétní příslušníci četnických sborů na Rychnovsku

Návštěvníkům byl volně k dispozici malý katalog, který vyzdvihoval to nejzajímavější na výstavě s doplňkovým textem. Expozice byla přístupná od začátku května do konce října. Součástí výstavy byl i edukační program, který pro žáky a studenty připravilo oddělení muzejní pedagogiky.

Historické pracoviště mělo pro rok 2021, kromě hlavní výstavy na rychnovském zámku, v plánu částečnou inventarizaci muzejního archivu. Zinventarizována byla více než polovina archivu. Zbýlá část archivu by měla být zinventarizována v roce 2022. Zároveň při inventarizaci archivu byly některé vhodné sbírkové archiválie zdigitalizovány.

Průběžně po celý rok probíhal výběr předmětů vhodných do muzejních sbírek a poté jejich zapsání do programu Museion. V případě potřeby se stávající karty opravovaly a doplňovaly.

Po celý rok se také řešily badatelské dotazy. Jednalo se jak o drobné dotazy laiků, tak poměrně náročné dotazy odborníků.

Etnografie

Etnografické pracoviště v roce 2021 zajišťovalo základní správu historické podsbírky, která spočívá ve vedení chronologické a systematické evidence. V rámci této evidence je vedena přírůstková kniha v elektronickém záznamu v rámci programu Museion a zároveň v ručně psané podobě. V rámci systematické evidence byly vytvářeny nové inventární karty zahrnující odborný popis, určení datace, lokality, další evidenční náležitosti a připojení fotodokumentace sbírkového předmětu. Záznamy jsou uloženy v programu Museion a tištěny ve třech kopiích pro pracovní, archivační a badatelskou činnost.

Pod správu etnografického pracoviště spadá agenda spojená se zpracováním a evidováním Kupních a Darovacích smluv Muzea a galerie Orlických hor. Pracoviště ve spolupráci s historickým oddělením zajišťovalo soupis a třídění předmětů určených k zařazení do sbírek nebo vyřazení z důvodu nadbytečnosti. V rámci sbírkotvorné činnosti probíhal vlastní sběr předmětů, výběr a určení nových akvizic z pozůstalostí a darů.

Pracoviště zajišťuje komunikaci s pracovní skupinou zřízenou při odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ohledně provozu programu pro evidenci muzejních sbírek Museion. Průběžně byly řešeny uživatelské problémy a v jednání jsou tiskové sestavy pro archeologické oddělení.

Etnografické pracoviště se také ve spolupráci s historickým pracovištěm velmi intenzivně věnovalo přípravě hlavní muzejní výstavy.

Vzhledem k složité epidemiologické situaci a opatřením s tímto souvisejícím se pracoviště etnologie v roce 2021 soustředilo především na evidenci dlouhodobě nezpracovaných darů a sběrů. Tím bylo v letošním roce dosaženo velkého posunu v této oblasti a zároveň byla vytvořena evidence pro dlouhodobý plán zpracování těchto předmětů. V rámci této činnosti byla odborně zpracovaná a digitalizovaná rozsáhlá sbírka církevního textilu pocházející z farností v regionu.

Pracoviště se také podílelo na přípravě kulturní akce Dny kamene, který se konal v Muzeu krajky Vamberk dne 14. srpna 2021. Akce byla věnována historii výroby mlýnských kamenů v okolí města Vamberka, prezentaci historických technologií zpracování obilí a představení restaurátorské práce v oblasti zpracování kamene včetně fotodokumentace sochařské tvorby ve Vamberku.

Během poslední čtvrtiny roku 2021 začalo oddělení připravovat podklady pro výstavy na následující sezonu, věnovanou historii dětských kočárků. Proběhlo domluvení zápůjček, studium literatury a předběžný výběr exponátů ze sbírek muzea.

Pracoviště zajistilo tři reportáže pro královéhradecký rozhlas v tématech: Sbírkový předmět - unikátní uniforma z období napoleonských válek. Morové epidemie v historii na Rychnovsku. Zpracování sbírky církevního textilu z regionu.

Zároveň pracoviště zajišťovalo odbornou konzultaci pro badatelské dotazy, návštěvy a zajistilo možnost práce se sbírkovými předměty a materiály.

Obrázek 7 Detail knoflíku domnělé postilionské uniformy ze sbírek MGOH. Skutečný původ uniformy je dle výzkumu etnografického pracoviště v napoleonských válkách.

Knihovna

Knihovna Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je v souladu se zřizovací listinou muzea veřejně přístupnou specializovanou knihovnou ve smyslu § 3 zákona č. 257/2001 Sb. Knihovna je vedena v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Jejím posláním je shromažďovat, evidovat, zpracovávat, uchovávat a zpřístupňovat literární dokumenty sbírkové povahy, dokumenty dokládající kulturní a jiné činnosti v regionu a dokumenty potřebné pro odbornou práci zaměstnanců muzea i odborné veřejnosti. Veškerou svou činností přispívá k uchování kulturního dědictví, k rozvoji vědy, kultury a ke vzdělávání a výchově občanů.

Otevírací doba knihovny:

út - čt : 9 - 14 hodin

Pro snadnější orientaci ve fondech knihovny a urychlení vyhledávání je veřejnosti k dispozici online katalog knihovny, který je přístupný na adrese: <https://moh.knihovny.net/katalog>

V oblasti běžné knihovní agendy bylo v rámci budování fondu odborné a studijní regionální literatury zaevidováno 246 přírůstků (přír. číslo 2241/2021 - 2487/2021). Akvizice probíhaly jak cíleným nákupem (23 knižních jednotek), tak vlastním sběrem (170 knižních jednotek) a znovuzápisem (54 knižních jednotek). Nákupy jsou realizovány zejména na základě požadavků odborných pracovníků a výběru knihovnice, která sleduje regionální literární emise. Součástí práce knihovny je rovněž využívání a budování fondu periodik.

Katalogizační záznamy jsou muzejní knihovnou standardně zpracovávány dle pravidel Unimarc. Ve formuláři zpracování knih však bylo nově přidáno další pole k vyplňování regionálních údajů. V průběhu roku bylo toto pole doplňováno a zároveň docházelo k opravám omylů.

V období 1.1. 2021 až 31.12. 2021 bylo zkatologizováno nebo rekatologizováno 512 knihovních jednotek, přičemž průběžně probíhala i oprava již zpracovaných záznamů (překlepy, doplnění třídniců MDT (mezinárodní desetinné třídění), regionální provenience atp.).

Především odborným pracovníkům bylo zapůjčeno 1421 výpůjček (knih a periodik). Z periodik se jedná především o starší zpravodaje a regionální noviny Posel z Pohoří.

Pro potřeby odborných pracovníků byla využita i MVS (meziknihovní výpůjční služba).

Absenčních výpůjček (knihy + periodika) bylo cca 485. Zde se projevila skutečnost, že knihovna byla velkou část roku uzavřena.

Další činností knihovny je poskytování bibliograficko-informační služby (vyhledávání informací o literatuře, událostech, osobnostech...) - opakující se téma Karel Poláček, dále např. ilustrátoři knih Karla Poláčka, literatura oblasti Poorličí, Opočno, do Francie byly odeslány skeny písní Beethovena, přátelství K. Poláčka. + K. Čapka, Panský dům v Kostelci nad Orlicí apod..

Knihovna rovněž pracuje s periodiky - evidence periodik, jejich kompletizace, poskytování skenů. Práce s fondem starých tisků, rukopisů a fondem hudebního archivu.

Vzhledem ke k blížící mu se termínu ukončení podpory doposud používaného knihovního systému Clavius proběhl v roce 2021 přechod na nový modernější systém Tritius. Financování nutné k realizaci této inovace se podařilo zajistit prostřednictvím dotačního titulu Ministerstva kultury VISK, ve kterém Muzeum a galerie orlických hor uspělo v druhém kole dotačního řízení. V průběhu října 2021 tak byla ukončena katologizace v systému Clavius. Během listopadu proběhla migrace dat a školení, načež byl počátkem prosince spuštěn „ostrý“ provoz nového systému.

Výrazný kvalitativní posun knihovně přinesla v roce 2021 montáž nových knihovních regálů, ve kterých byl uložen příruční fond knihovny. Staré knihovní regály byly druhotně využity v knihovním depozitáři, kde posloužily k rozvolnění studijního a regionálního fondu.

Muzejní pedagogika

Pracoviště muzejní pedagogiky bylo zřízeno v roce 2018 s cílem obohatit nabídku muzea návštěvníků a především školám. Pravidelně tak vytváří doprovodné edukační programy k aktuálně pořádaným výstavám i stálým expozicím. Krom toho zajišťuje pracoviště komunikaci s veřejností i s médiem, psaní tiskových zpráv a PR muzea.

Stejně jako chod celé instituce ovlivnily ve velké míře již druhým rokem činnost pracoviště muzejní pedagogiky omezení a opatření k zabránění šíření epidemie způsobené virem COVID-19. I přesto se snažilo pracoviště neustat ve své práci. Z důvodu uzavření muzeí a galerií pro veřejnost a nařízenému home office vypomáhalo pracoviště především správce sbírek Ing. Tereze Zemánkové s přepsáním inventurních karet do systému Museion. Díky této výpomoci mohlo být přepsáno za rok 2021 dvojnásobné množství těchto karet, které byly odborným pracovníkům dostupné pouze v papírové formě v evidenční kartotéce. Na začátku roku 2021

byly také převezeny do prostor sídla muzea v bývalých kasárnách putovní výstavy, které byly do té doby rozmístěny po jednotlivých pobočkách. Na podzim stejného roku byly pak tyto výstavy přehledně uloženy do nově vytvořeného skladu. Na starost mělo pracoviště také testování pracovníků antigenními testy na pracovišti Jiráskova 2.

V roce 2021 získalo Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou dotaci Ministerstva kultury České republiky pro tvorbu edukačního programu ke stálé expozici Synagogy -

Památníku Karla Poláčka představující židovské tradice a víru, ale i jednu z nejmutnějších etap naší historie, období holocaustu. Z důvodu náročnosti těchto témat byl rozdělen program na dvě části dle věku žáků: **1. Synagoga promlouvá 1** - Tento program je určen žákům 2. až 6. tříd základních škol a

v jeho průběhu jsou dětem přiblíženy nejen základy judaismu, ale také jednotlivé příběhy ze Starého zákona. Zmíněn je i zcela odlišný židovský kalendář, vybrané svátky a legendy. Opomenuto není ani téma tradičního oděvu Židů či jídelníček. Program však není naplněn pouze povídáním. Žáci mají možnost vyzkoušet si tradiční hru Chanuky s drejdlm - hračkou připomínající káču, kdy ve skupinkách hrají o kamínky. Během programu také ožívá samotná budova synagogy, která dětem

vypovídá svůj pohnutý osud. Průvodci žáků se kromě osoby muzejního pedagoga stávají též postavy rabína, jeho učně Jonáše, o jehož jméno hlasovali lidé na facebooku, a tajemného lva. Ty jsou také ústředními postavami detektivní hry, která je součástí programu. Žáci pomocí získaných vědomostí odpovídají na otázky schované v různých částech synagogy a pomáhají Jonášovi pátrat po zmizelé Tóře, kterou ukradl neznámý zloděj. Díky správným odpovědím, které si zaznamenávají do pracovního listu, získávají návod, kde hledat. **2. Synagoga promlouvá 2** - Druhá část programu je orientována na žáky 7. - 9. tříd základních škol a škol středních. Zaměřen je na tragické osudy židovských obyvatel. Pro účely programu byly vybrány děti židovského původu různého věku pocházející z měst a vesnic okresu Rychnov

Obrázek 8 Rabín, Jonáš a lev - noví průvodci dětí v rychnovské synagoze.

nad Kněžnou. Jejich osudy jsou mapovány od počátku okupace až po konec druhé světové války. Součástí programu jsou jak předměty ze sbírek rychnovského muzea, tak i například kopie autentických kreseb namalované Tomášem Ledererem, rodákem z Kvasin, v ghettu Terezín či úryvky z jeho

deníku napsané na stejném místě. Právě i osudy tohoto chlapce, který útrapy druhé světové války společně se svou maminkou přežil, jsou během programu sledovány a žákům přiblíženy. Všechny předměty související s jedním konkrétním dítětem jsou uloženy do kufru. Zde naleznou žáci i například dobové novinové výstřižky či předměty běžného užití odpovídající věku dítěte. Úkol studentů je dle indicií vybrat, které z židovských dětí bylo majitelem kufru a do připraveného pracovního listu sepsat jeho osud. Ten po dokončení úkolu prezentují svým spolužákům. Syrovou formou tak získávají žáci odraz historických událostí skrze osudy daných osob s konkrétní tváří a jménem.

Novinkou v Orlické galerii se stal samoobslužný kuffík nejen pro rodiny s dětmi. Průvodci zájemců se stávají oblíbení maskoti galerie, a to skřítek Galerisek a víla Prášilka, kteří provází i školní skupiny. Jejich loutky je možné nalézt i v samoobslužném kuffíku, a to společně s leporelem vyprávějícím příběh víly Prášilky, výtvarnými potřebami, a především pracovními listy. Ty se stávají pomyslným průvodcem nejen dětí světem umění.

Stejně jako v předešlých letech čekal veřejnost i školy doprovodný program k hlavní muzejní výstavě roku 2021. Ten byl zaměřen nejen na historii četnictva, ale také na zbraně a moderní techniky vyšetřování zločinu. K výstavě byla pro veřejnost taktéž vytvořena samoobslužná muzejní dílna. Na malé i velké návštěvníky čekalo šest plyšáček a případ snědeného narozeninového dortu. Pomocí odhalených stop a nápověd bylo nutné zjistit, kdo byl pachatelem tohoto zločinu. Na stolech mohli návštěvníci nalézt jak malou laboratoř pro zkoumání stop, tak také stolní hru, pexeso, kresbu pachatele dle popisu svědka či výrobu vlastního policejního odznaku.

Z důvodu protiepidemických opatření byl vytvořen pracovištěm také soubor edukačních programů pro zámecký park v Rychnově nad Kněžnou. Tři lekce byly věnované stromům, živočichům žijícím na území parku a ptactvu. Obnoven byl také velice oblíbený výtvarný program „Poznej známou krajinu jinak“ věnující se akčnímu umění, a především tvorbě umělce Miloše Šejna.

Na konci září 2021 se konala jedna z nejvýraznějších akcí pracoviště toho roku, a to „Plachetkovo září“. U příležitosti uplynutí 60 let od úmrtí významného ornitologa Karla Plachetky byl uspořádán soubor třech rozmanitých akcí. V sobotu 18. září 2021 se konala tvůrčí dílna pro rodiny s dětmi, během které si bylo možné vyrobit koláž vybraného ptáčka z filcu či látek, o týden později se pak konalo v zámeckém parku „Setkání u ptačího zpěvu“ s ornitologem Kamilem Hromádkou. Pomyslným vrcholem akce bylo odhalení pamětní desky Karla Plachetky (24. září 2021) na domě čp. 88, kde tento ornitolog žil a pracoval až do své smrti. Akce se

účastnila jak veřejnost, tak představitelé města Rychnova nad Kněžnou, ale i žijící žák Karla Plachetky Zdeněk Káda a synovec ornitologa Ladislav Hoffmann. Po ukončení akce byl společně s posledně jmenovanými položen upomínkový věnec na hrob Karla Plachetky na hřbitově v Rychnově nad Kněžnou.

Kromě edukačních programů vytvořilo pracoviště muzejní pedagogiky také cyklus dílen pro veřejnost. V červnu se konala již výše zmiňovaná tvůrčí dílna „Na stopě“, na podzim pak „Ptačí dílna“, která byla součástí „Plachetkovo září“, a také dílna japonské vazby knih, během které si mohli zájemci vyrobit vlastnoručně svázaný zápisník. V čase léta se konal již tradiční cyklus prázdninových dílen. Ten byl uspořádán od úterý do pátku (6. – 9. července 2021) a návštěvníci si během něho mohli vyzkoušet techniku linorytu, suché jehly, želatínového tisku a vyrobit si vlastní camuru obscuru. Pod vedením pracoviště byl v Muzeu krajky Vamberk uspořádán také již čtvrtý ročník šití panenek pro projekt „Adoptuj panenku a zachrániš dítě“ organizovaný Českým výborem pro UNICEF. Vyrobené panenky z dílny jsou, stejně jako ty z loňských roků, v prodeji v obchodě mArtina ve Vamberku, kdy utržená částka za prodej panenky putuje na konto UNICEF na proočkování dětí z rozvojových zemí proti šesti hlavním smrtelným nemocem.

Na podzim roku 2021 pracoviště muzejní pedagogiky také začalo spravovat nově založené účty na sociálních sítích. K již fungujícím a velice úspěšnému facebookovému účtu se přidaly ty na instagramu a twitteru. Všechny jmenované účty mají rozdílný obsah, takže sledující všech účtů nedostávají duplikující se informace. Instagramový účet má vždy zvolené téma měsíce, během kterého jsou sledujícím představovány sbírkové předměty, ale také fotografie z bohatého muzejního fotoarchivu. Nechybí však ani prostor pro aktuální události. Twitterový účet je nyní zaměřen především na novinky z muzea, ale od roku 2022 bude zavedena nová rubrika „Stalo se před sto lety“ reflektující události z novin z roku 1922.

V rámci příprav nových edukačních programů byla na konci roku 2021 zaslána v rámci „Podpory projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví“ na Ministerstvo kultury žádost o udělení dotace pro výjezdní program s názvem „S kuffíkem do škol“ představující žákům vybrané kapitoly z dějin Rychnovska.

V roce 2021 pokračovalo pracoviště pravidelným vytvářením a zasláním tiskových zpráv, ale i drobnějších informací, médiím. Zasílané byly také pravidelně pozvánky na různé muzejní akce. Pracoviště nadále pokračuje ve správě oficiálních webových stránek muzea.

Péče o sbírky

Základní péče o sbírky je mimo konzervaci zajišťována pracovištěm správy sbírek. Převážná část agendy tohoto pracoviště je tvořena soustavnou prací se sbírkovými předměty - zejména vyhledávání a vydávání sbírkových předmětů na výstavy, do expozic vlastních i cizích a jejich zpětné uložení, označování a obnovování inventárních čísel, kontrolování stavu sbírek, vytipování ohrožených předmětů a jejich předávání k následnému ošetření, revidice apod. Nad to jsou sbírky využívány také k výstavním účelům a jako studijní materiál jednotlivých odborných pracovníků i externích zájemců.

Evidence sbírek

Sbírky MGOH jsou administrativně rozčleněny do dvou sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek (CES) pod čísly GRK/001-06-29/015001 (Orlická galerie) a MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka). Vedením jednotlivých přírůstkových knih jsou pověřeni odborní pracovníci dle obsahu sbírek. Sbírku Orlické galerie spravuje její kurátor. Sbírky muzea jsou vzhledem ke své fyzické i obsahové rozsáhlosti rozčleněny do podsbírek. Přírůstkovou knihu podsbírky archeologie vede dokumentátorka archeologického pracoviště a přírůstkovou knihu historie a přírodověda spravuje etnoložka.

Akvizice

Jedním ze základních úkolů muzejních institucí je vyvíjení sbírkotvorné činnosti. Ta vychází z odborné profilace muzea a je realizována cílevědomým a systematickým shromažďováním předmětů muzejní povahy, jež jsou nositeli svědectví o minulých stavech či dějích.

Sbírka Orlické galerie

Přírůstková kniha Orlické galerie - celkem 283 kusů (př. č. 1/2021 - 283/2021) - předměty byly získány formou darů a nákupů. Jednalo se především o rozsáhlý darovaný soubor kreseb, olejomalb a o obrazy malované akvarelem od malíře Karla Kolínského čítající zhruba 400 prací. Druhou velmi významnou akvizicí byla kolekce 12 obrazů od malíře Miloslava Holého nazvaná „Slatinský rok“, kterou se podařilo

získat díky dotačnímu programu Ministerstva kultury a významné podpoře Královéhradeckého kraje.

Konečný stav sbírky GRK/001-06-29/015001 (Orlická galerie) 31. 12. 2020: 2 284 sbírkových evidenčních jednotek.

Obrázek 9 Obraz z cyklu Slatinský rok, jehož autorem je Miloslav Holý - jedna z významných akvizic v roce 2021

Sbírka muzea

Přírůstková kniha přírodověda a historie
Podsbírka přírodovědná: Nebyl získán žádný nový přírůstek.

Podsbírka historická: celkem 2 328 kusů (př. č. 1/2021 - 707/2021) - sbírkové předměty byly získány především vlastním sběrem a formou darů a nákupů. Jednalo se např. o soubor regionálních časopisů (Posel z Podhoří), skleněné podmalby, krabičky od cigaret, kolekce náhrdelníků, šperků a paličkováné krajky, církevní a oltářní textilie, dětské oblečení a hračky, pečeti a fotoalba z oslav založení požárního sboru RK. Dále šlo o reklamní materiál a cedule regionálních firem na Rychnovsku.

Přírůstková kniha archeologie - přírůstková čísla A1/2021 - A16/2021, zahrnuje celkem 4 285 kusů - většinou se jednalo o zlomky keramiky z vlastního výzkumu.

Konečný stav sbírky MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka) k 31. 12. 2020: 44 567 sbírkových evidenčních jednotek.

Evidence I. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)

př. č.	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
	43 844	723 (707+0+16)	423	3	61 250,-	269	28	0	-	44 567

Evidence I. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)

př. č.	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
	2 001	283	-	12	1 440 000,- -	270	1	0	-	2 284

Evidence II. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)

	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
př. č.	43 844	723 (707+0+16)	0	-	44 567
inv. č.	32 563	723+3 921	0	-	37 207

Evidence II. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)

	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
př. č.	2 001	283	0	-	2 284
inv. č.	2 500	283	0	-	2 783

Digitalizace sbírek

Digitalizace sbírkového fondu byla prováděna průběžně. V roce 2021 bylo vytvořeno celkem 5 002 fotografií.

V rámci digitalizování rychnovských sbírek bylo vyfoceno několik exponátů, konkrétně 2 005 předmětů z historické podsbírky z třídy 9-A (125 kusů), 9-C (137 kusů), 9-H (114 kusů), 20-D (149 kusů) a z třídy 22 (1 480 kusů).

Ve sbírce fotoarchivu MGOH se panu Ing. Vladimíru Homolkovi podařilo zdigitalizovat a správkyňni sbírek zapsat celkem 2 997 skleněných negativů a pozitivů (př. č. 1015245/2021 - 1017437/2021) a (2008420/2021 - 2009225/2021). Jednalo se především o historické záběry z měst a venkovský život na Rychnovsku.

Obrázek 10 - Jeden z digitalizovaných sbírkových předmětů - černé dámské bolerko, kol roku 1900

Digitální dokumentace sbírek

	přibylo	přibylo	přibylo
--	---------	---------	---------

	sbírky muzea	sbírky Orlické galerie	fotoarchiv muzea
př. č.	723	283	2 997
inv. č.	723+2 005	283	2 997
počáteční stav	15 531	238	23 457
konečný stav	18 259	521	26 454

minimálně 5 % z celkového objemu muzejní sbírky. Celkem bylo zrevidováno 7 656 sbírkových předmětů.

Inventarizace sbírek

Pravidelná inventarizace sbírek proběhla podle dlouhodobého plánu 2017-2026 a interního pokynu ředitele u těchto sbírkových fondů: třída 9-A až 9-E (Oděv a ostatní textil), třída 20-G a 20-H (Náboženství a kultura)

Z důvodu organizačních změn byla provedena i mimořádná inventarizace. V depozitáři č. 217 byly vytvořeny nové moderní mobiliáře pro uložení oděvu a ostatního textilu. Do těchto mobiliářů bylo přesunuto dalších více než čtyři tisíce sbírkových předmětů, čímž bylo stěhování depozitáře textilu kompletně dokončeno.

Byl naplněn § 3 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., jenž předepisuje každoročně uskutečnit v rychnovském muzeu inventarizaci

Pohyby sbírek

V roce 2021 bylo vystaveno 11 smluv o zápůjčce zahrnujících celkem 520 kusů sbírkových předmětů. Dále byla ke dni 31. prosince 2021 provedena řádná kontrola a prodloužení dlouhodobých smluv ve Vlastivědném muzeu v Dobrušce, v Novém zámku v Kostelci nad Orlicí a na zámku v Potštejně

Sbírkové předměty byly v roce 2021 zapůjčeny těmito suběktům:

- Filozofická fakulta - Univerzita Hradec Králové - Studium: „Archeologické nálezy z Liberka - zpracování publikace o hradech“ (zapůjčeno 29 kusů)
- Filozofická fakulta - Univerzita Hradec Králové - Studium: „Dvě trojhrané šipky z Vranova k publikaci“ (zapůjčeny 2 kusy)

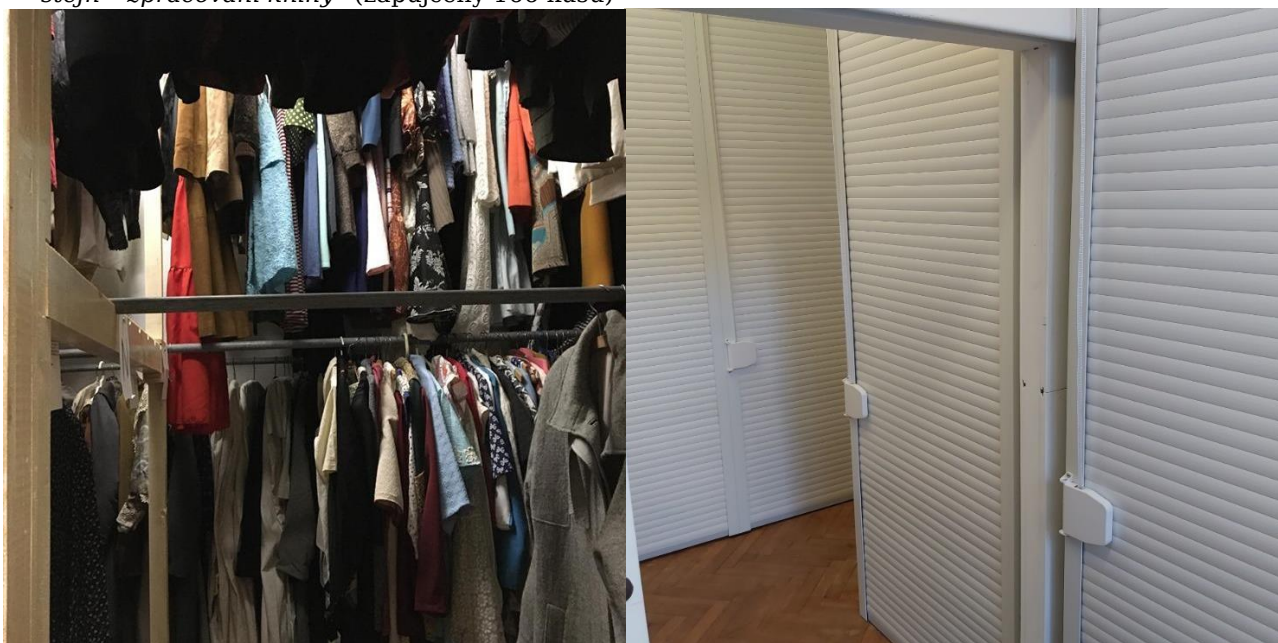
Obrázek 11 V roce 2021 bylo dokončeno stěhování sbírky textilu a její uložení v optimálních podmínkách.

- Obec Liberk - Výstava: „Betlém s deskovým pozadím z roku 1858 od Franze Kutschera z Prorubek“ (zapůjčeno 36 kusů)
- Vlastivědné muzeum Dobruška - Výstava: „Stálá muzejní expozice v rodném domku F. V. Heka“ (zapůjčeny 3 kusy)
- Město Kostelec nad Orlicí - Výstava: „Stálá muzejní expozice města v Novém zámku v Kostelci nad Orlicí“ (zapůjčeno 54 kusů)
- Zámek Potštejn s.r.o. - Výstava: „Stálá muzejní expozice na zámku v Potštejně“ (zapůjčeno 37 kusů)
- Filozofická fakulta - Univerzita Hradec Králové - Studium: „Archeologické nálezy z hradu Potštejn - zpracování knihy“ (zapůjčeny 166 kusů)

- Život na zámku Kvasiny, o.s. - Výstava: „Betlémy na zámku v Kvasinách“ (zapůjčeno 173 kusů)

Depozitáře

V roce 2021 byla dokončeno plánované stěhování textilních sbírek do nového depozitáře textilu. Původní nevyhovující prostory byly nově adaptovány jako depozitář kovů. V rámci toho byly tyto prostory vybaveny depozitárním úložným systémem. Tento systém umožní bezpečnější uložení sbírek

Obrázek 12 Vlevo: Původní nevyhovující depozitář textilu. Vpravo: Tytéž prostory nově adaptované pro uložení kovů.

- Petr Bareš - restaurování obrazů na plátně ze sbírek MGOH (zapůjčeno 10 kusů)
- Stratum - archeologické služby s.r.o. - konzervace z obj. č. 2 nalezených při ZAV Peklo nad Zdobnicí, RD Pavlišťovi 2021 (zapůjčeno 8 krabic)
- Městské muzeum Žamberk - Výstava: „Vánoční zvonění“ (zapůjčeno 12 kusů)

rek za eliminace přístupu prachu. Zároveň umožní efektivnější využití prostoru. Díky tomu, že bude sbírka kovů přesunuta do menšího uzavíratelného prostoru bude moci dojít také k efektivnějšímu temperování, které je nezbytnou prevencí tzv. cínového moru, díky čemuž by mělo dojít i k výraznému snížení nákladů na vytápění.

Konzervace a restaurování

Konzervátorská dílna zajišťuje základní ošetření sbírkových předmětů, dlouhodobě sleduje mikroklimatické podmínky v depozitářích. Na základě vyhodnocení shromážděných dat určuje podmínky pro vhodné uložení sbírek v režimu pasivní konzervace. Vzhledem ke kapacitním možnostem pracoviště jsou konzervátorské zásahy na rozsáhlejších nálezových celcích či předmětech vyžadujících specializovanou péči zadávány externím dodavatelům. Celkově prošlo v roce 2021 konzervátorským zásahem 82 sbírkových předmětů (do tohoto množství není započítáván archeologický zlomkový keramický materiál).

V roce 2021 konzervátorským zásahem prošly předměty pro historickou výstavu: „Ruce vzhůru“, pro kterou bylo zkonzervováno 18 sbírkových předmětů. Jednalo se konkrétně o kovovou lampičku (13-C-39), pouta (5-O-157), 14 kusů vojenských odznaků (18-G-2), kovový znak a četnickou čepici.

Dále byla provedena preventivní konzervace u osmi dřevěných plastik od J. K. Blatinského z třídy 19-A. Dále byly zrestaurovány čtyři obrazy ze sbírek MGOH. Jednalo se konkrétně o restaurování zlaceného ornamentálně zdobeného rámu, ad justace obrazů, čištění obrazů určených k vystavení.

Velkou pozornost konzervátora tradičně vyžadoval archeologický materiál a to zejména kovové nálezy z detektorových průzkumů, konkrétně byla zkonzervována bronzová sekera nalezená v Třebešově dále 29 kusů bronzových předmětů z Liberka a 16 kusů železných předmětů z detektorových nálezů ze Skuhrova nad Bělou. V rámci archeologického výzkumu v Kostelci nad Orlicí byly zkonzervovány zlacené záušnice (2 kusy) a keramické korálky (65 kusů). Největší množství archeologického materiálu však tradičně představují keramické zlomky. Ty jsou průběžně umývány a v případě ucelenějších souborů v rámci možností i rekonstruovány.

Externě bylo prostřednictvím grantu z programu ISO - D Ministerstva kultury zajištěno náročné restaurování souboru deseti podmaleb na skle. Jednalo se o podmalby: 19-A-1346 - Krucifix, 19-A-1427 - Večeře Páně, 19-A-1850 - Sv. Jan

Křtitel, 19-C-206 - Panna Maria s Ježíškem (Vamberžická), 19-C-228 - Zvěstování Panny Marie, 19-C-263 - Čtrnáct svatých pomocníků, 19-C-292 - Sv. Florian, 19-C-302 - Sv. Florian, 19-C-330 - Sv. Jan Nepomucký a 19-C-449 - Kristus bolezný. Restaurovatelské zásahy provedla licencovaná restaurátorka Mgr. Dana Modráčková z Lukavice u Slatiňan.

Prostřednictvím externí služby se také podařilo zrestaurovat deset poškozených obrazů z historické podsbírkky. Jednalo se o obrazy (19-A-679 - Obraz Jan Nepomucký, 19-A-682 - Obraz Pius VII., 19-A-842 - Portrét starší ženy, 19-A-858/1,2 - Portréty neznámých manželů, 19-A-871 - Portrét staršího muže, 19-A-960 - Obraz sv. František, 19-A-

Obrázek 13Kovová spojka vodovodního potrubí z hradu Klečkov - stav po konzervaci.

963 - Obraz sv. Anna, 19-A-965 - Obraz cyklus Starého a Nového zákona, 19-A-991 - Obraz Panny Marie Svatohavelské. Restaurovatelské záměry na obrazech provedl akademický malíř a restaurátor Petr Bareš z Prahy.

Koncem roku 2021 byl ještě odborně ošetřen a zrekonstruován soubor středověkých keramických nádob nalezených během archeologického výzkumu v Pekle nad Zdobnicí. Tento konzervátorský zásah provedla firma Stratum - archeologické služby s.r.o.

Rozšiřování hranic poznání, ať již v oblasti humanitních či přírodovědných disciplín, bezesporu patří k pracovní náplni většiny muzejních institucí. V případě MGOH je oblast studijního zájmu vymezena převážně regionální působností muzea. Mimo to však díky profesním zájmům některých odborných pracovníků dochází k jistým přesahům na národní i mezinárodní úrovni.

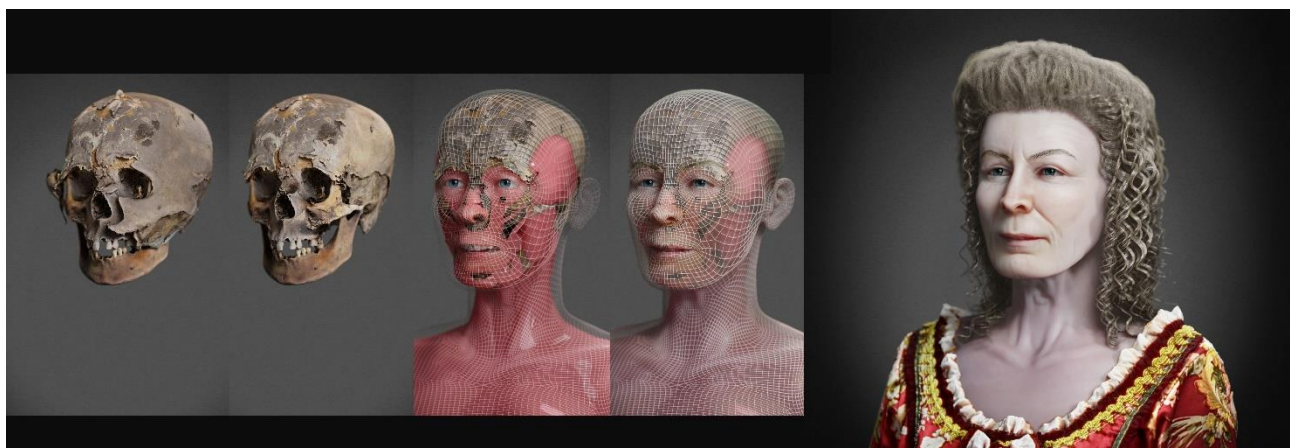
Historické vědy

Na poli studia historie regionu byl v roce 2021 především dokončován interdisciplinární projekt **Počátky krajkářství na Vamberecku**. V rámci tohoto p tradované pověsti o přínosu šlechtičny Magdaleny Grambové k založení krajkářské tradice ve Vamberku. V rámci projektu byly mimo jiné objasněny mnohé domněnky a pouze ústní tradicí předávané informace. Podařilo se také identifikovat pozůstatky Magdaleny Grambové, která je považována za zakladatelku krajkářské tradice na Vamberecku. Zároveň se také podařilo na základě tělesných pozůstatků zrekonstruovat pravděpodobnou podobu této šlechtičny. Využita přitom byla unikátní metoda vyvinutá brazilským antropologem Cicéro Moraesem, který na projektu spolupracoval a na sklonku roku 2021 Vamberk i osobně navštívil. Kromě toho se také za použití moderních přírodovědných analýz podařilo objasnit původ a rodinné vazby Magdaleny Grambové. Veškeré poznatky tohoto projektu jsou shrnuty v publikaci, která bude vydána v dubnu roku 2022. Tento projekt byl zpracováván ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka, Římskokatolickou farností Vamberk, spolkem Villa Nova Uhřetín a společností Geo.cz.

Přírodní vědy

Z přírodovědných disciplín jsou v MGOH personálně zajištěny zejména botanika a částečně i geologie a ornitologie. I roce 2021 tak především pokračoval výzkum v rámci projektu **PLADIAS** (Projekt excelence: Centrum analýzy a syntéza rostlinné diverzity PLADIAS), na kterém spolupracuje MGOH od roku 2015 pod vedením hlavního řešitele Milana Chytrého z Masarykovy Univerzity v Brně. Botanik MGOH v rámci projektu řeší taxonomické a fyto geografické části zabývající se tvorbou map rozšíření cévnatých rostlin v České republice. Funguje zde jako regionální expert a kriticky posuzuje a doplňuje floristická data z regionu východních Čech. Cílem mapování je vytvořit síťové mapy všech druhů cévnatých rostlin, jako základ pro budoucí Atlas rozšíření rostlin ČR. Každá z map má svého konkrétního autora (případně spoluautory). Zpracované mapy jsou publikovány v sérii speciálních článků v časopise Preslia. Do roku 2021 bylo publikováno celkem 10 článků obsahující informace o rozšíření celkem 907 taxonů vyšších cévnatých rostlin. Ve většině článků jsou obsaženy i údaje z průzkumů MGOH.

Druhým výzkumem na poli botaniky, na kterém se pracovníci MGOH dlouhodobě podílejí, je projekt **Květena východních Čech**, jehož hlavním řešitelem je Zdeněk Kaplan z Botanického ústavu Akademie věd České republiky. Projekt zahrnuje excerpci historické botanické literatury z regionu východních Čech. Hlavním úkolem spolupracovníků je především terénní výzkum zaměřený na ověření historických výskytů vzácných druhů rostlin, ale

Obrázek 14 - Vizualizace rekonstrukce podoby Magdaleny Grambové

také výzkum dosud opomíjených oblastí východních Čech a studium kritických čeledí rostlin. Cílem je vytvořit publikaci o rozšíření regionálně významných druhů cévnatých rostlin.

Posledním botanickým projektem, na jehož řešení se v roce 2021 pracovníci MGOH podíleli, je projekt **Růstové a reprodukční vlastnosti polyhaploidů v rodu *Pilosella***, jehož hlavními řešiteli jsou Františka Krahulce z Botanického ústavu Akademie věd České republiky a Jan Doležal z Muzea a galerie

Obrázek 15 - Experimentální botanický záhon se studovanými rostlinami

Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Od roku 2014 probíhající projekt se zabývá růstovými a reprodukčními vlastnostmi v rodu chlupáček (*Pilosella*). Pokus probíhá na modelovém hexaploidního druhu chlupáček červený (*Pilosella rubra*), jehož nažky byly sbírané na lokalitě Pěnkavčí vrch v Krkonoších a následně dopěstováno přes 2 tisíce jedinců v zahradních podmínkách. Pěstování probíhá v pokusné zahradě na souboru jedinců vypěstovaných ze semen odebraných v přírodě. V současnosti je pěstováno na pokusné zahradě přibližně vybraných 250 hybridů a 50 polyhaploidů (tedy jedinců s polovičním stupněm ploidie V průběhu roku 2018 byl dokončen sběr dat u pokusně pěstovaných rostlin a zjištěny chybějící genetické vlastnosti v laboratoři průtokové cytometrie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Pravidelně byly prováděny také zahradnické práce na pokusných záhonech, rozsazování a množení nejzajímavějších hybridních jedinců, kteří poslouží jako záložní a studijní materiál. Každá rostlina je označena jmenovkou se specifickým kódem pro lepší orientaci jak v pokusném záhonech, tak i v souborech s nashromážděnými daty.

Přírodovědné výzkumy probíhaly také na poli geologie. V roce 2021 probíhal terénní výzkumu

lokality Šachov nedaleko města Borohrádek, která odpovídá hranici svrchní turon – spodní coniac (cca 89 mil. let). Úkolem bylo nalézt další fosilie ve svrchnokřídových sedimentech a navázat tak na starší velké objevy Michala Matějky z roku 2007. Tehdy v šedých slínovcích bylo nalezeno 120 izolovaných fragmentů kostí. Tyto zbytky náleží mořské kostnaté rybě rodu *Xiphactinus* (řád Ichthyodectiformes). Na lokalitě byly nalezeny hojné zbytky mlžů, plžů, amonitů a dalších skupin bezobratlých živočichů. Dalším úkolem bylo významnou paleontologickou lokalitu dobře fotograficky zdokumentovat. Po ukončení výzkumu budou výsledky zpracovány a sepsány do příspěvku, který vyjde v muzejním časopisu Orlické hory a Podorlicko v roce 2022.

Ocenění od České botanické společnosti

Rok 2021 přinesl v oblasti vědeckovýzkumné činnosti i jedno neočekávané ale velmi příjemné překvapení. Botanik MGOH Jan Doležal byl oceněn cenou Josefa Holuba pro mladé autory vědeckých publikací. Ocenění udělované Českou botanickou společností konkrétně získal za výše zmíněné studie v časopisech

Preslia a Zprávy ČBS.

Obrázek 16 - Oceněný botanik Jan Doležal

Publikační činnost

Publikační činnost je samozřejmou součástí jakékoli vědecké práce. Pracovníci MGOH pravidelně přispívají do nejrůznějších odborných, populárně vědných či regionálně působících periodik a publikací. Mimo to muzeum tradičně vydává časopis **Orlické hory a Podorlicko**, který slouží jako platforma pro zveřejňování regionálních vlastivědných prací napříč vědními obory.

Kromě vlastních publikací muzea jsou pracovníci MGOH autory či spoluautory celé řady dalších publikací. Zároveň je přispíváno do nejrůznějších odborných i popularizačních periodik. Například od roku 2017 spolupracuje botanik Jan Doležal jako hlavní autor a editor floristického seriálu **Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae**. V článkách jsou shrnuty poznatky a novinky z floristického výzkumu celé České republiky za uplynulou sezonu. Práce je spojena jak s floristickým výzkumem, tak s revizí herbářových položek, studiem literatury a editováním textů. V roce 2021 vyšel již 19. díl, na

kterém se podílelo několik desítek botaniků z celé České republiky.

Obrázek 17 - Nově vydané číslo sborníku *Orlické hory a Podorlicko*

V roce 2021 zpracovali pracovníci MGOH tyto odborné výstupy:

Monografie:

Dragoun, B. - Gebouský, P. Hlaváček, J.- Hlinka, S.- Homolka, V. - Kodoušek, F.- Zámečník, P. - Zídka, Z. (2021): Bartošovce Orlických horách na starých pohlednicích. Deštné v Orlických horách. 167 stran

Ediční činnost:

Doležal, J. [eds] (2021): *Orlické hory a Podorlicko* 28/1-2.

Lustyk, P. & Doležal, J. [eds] (2021): *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIX. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/1.

Studie:

Beková, M. - Maříková, L. - Prázová, I. (2021): Rybná nad Zdobnicí - na počátku dějin obce, *Orlické hory a Podorlicko* 28, 11-22.

Drnovský, P. - Bek, T. - Beková, M. (2021): Militaria z okolí hradu Rychmberka ve východních Čechách jako doklady jeho dobývání. *AH* 46/2.

Dřevojan, P., Novák, P., Doležal, J., Chytrý, K., Prokešová, H., Sedláček, V & Zukal, D. (2021): Komentované fytoocenologické snímky z České republiky 5. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/1.

Štajerová, K., Kaplan, Z., Doležal, J., Lustyk, P. & Krahulec, F. (2021): Osevní směsi jako potenciální zdroj ohrožených a nepůvodních druhů. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/1.

Zprávy:

Dragoun, B. (2021): Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách v roce 2019, *Dobrušský vlastivědný almanach, Dobruška, IV.*, s. **86- 88**

Dragoun, B. (2021): Jiří Mach sedmdesátníkem, *Orlické hory a Podorlicko* 27/1-2, Rychnov nad Kněžnou, 159-160

Recenze:

Hostinský, J. (2021): Putování sochy sv. Jana Nepomuckého, In: Orlické hory a Podorlicko : sborník vlastivědných prací : přírodou, dějinami, současností 28/1-2/, 2021 s. 77-79.

Hostinský, J. (2021): Nešťastný osud vojáka z období prusko-rakouské války, In: Orlické hory a Podorlicko : sborník vlastivědných prací : přírodou, dějinami, současností 28/1-2/, 2021 s. 80-84.

Nepublikované práce - v tisku:

Dřevojan, P., Novák, P., Doležal, J., Hubatka, P., Lustyk, P. & Peterka, T. (2022): Komentované fytoocenologické snímky z České republiky 6. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 57/1: in press.

Ostatní:

Marxová, M. (2021): Novinky pracoviště muzejní pedagogiky, In: Orlické hory a Podorlicko 28/2021, s. 85-88.

Rejzlová, M. (2021): Budou letos Krajkářské slavnosti ve Vamberku?, Krajka 1-2/2021, str. 2

Rejzlová, M. (2021): Štěstíčka pro zdravotníky, Krajka 1-2/2021, str. 24-26

Rejzlová, M. (2021): Předvánoční jarmark ve Vamberku, Vamberecký zpravodaj 11/2021, str. 15

Rejzlová, M. (2021): Čtyři povedené akce v Muzeu krajky, Vamberecký zpravodaj 12/2021, str. 10

Rejzlová, M. (2021): Krajkářka Jana Štefková, Betlémské noviny.

Katalogové listy k výstavám: Martin Zemanský / Hlavy, masky, masopusty; Jaroslav Uiberlay / Poezie stromů; Miroslav Zahálka / Defense; Václava Henclová / Pokoje

Semináře a konference

Odborní pracovníci MGOH se pravidelně účastní nejrůznějších odborných setkání. V některých případech jako pasivní posluchači, v jiných v roli přednášejících.

Význam těchto aktivit spočívá zejména v rozšiřování okruhu odborných znalostí, výměně zkušeností i navazování nových kontaktů.

V běžných letech je muzeem ve spolupráci se spolkem Villa Nova Uhřínova - středisko experimentální archeologie a regionálních dějin tradičně pořádán seminář „**Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů**“. Toto plénium složené z odborníků i zapálených laiků řeší zejména otázky experimentální archeologie, muzejní edukace a zprostředkování výsledků práce širší veřejnosti. Z

příspěvků odpřednášených v rámci setkání je sestavován stejnojmenný sborník. Krom této konference muzeum také pravidelně spoluorganizuje putovní konferenci

„**setkání regionálních historiků**“, která poskytuje prezentační platformu jak profesionálním tak laickým badatelům se zájmem o dějiny Orlických hor a Podorlicka. Stejně jako v předchozím roce i v roce 2021 musely být obě tyto konference z důvodu protiepidemických opatření zrušeny. Obdobě tomu bylo i s velkou částí konferencí a seminářů, kterých se zaměstnanci MGOH pravidelně účastní. Z těchto akcí byla realizována pouze část, která proběhla převážně ve virtuálním prostředí.

V roce 2021 se pracovníci MGOH zúčastnili těchto konferencí a seminářů:

Podzimní setkání muzejních botaniků, on-line 19. - 20. 10. 2021

Textil v muzeu, Technické muzeum Brno, 14. 9. 2021.

Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci V., Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, aktivní účast, příspěvek „Jak pracujeme s motivací v edukačních programech“, 1. - 2. listopadu 2021.

Značky sobě 6 - Jak budovat PR značce, firmě, výrobku, Centrum investic, rozvoje a inovací Hradec Králové, 7. prosince 2021.

Je výhodné zadávat marketing a realizaci marketingových nástrojů externím subjektům?, On-line, Centrum investic, rozvoje a inovací Hradec Králové, 4. října 2021.

Muzeum škole - škola muzeu 8? - Edukace s handicapovanými návštěvníky, On-line, Muzeum hlavního města Prahy, 20. září 2021.

Muzeum škole - škola muzeu 7? - Prezentace on-line aktivit muzeí, On-line, Muzeum hlavního města Prahy, 22. března 2021.

Konzervace a restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů, On-line, Technické muzeum Brno

Spolupráce

Muzeum a galerie Orlických hor v rámci své činnosti spolupracuje s řadou institucí i jednotlivců, a to jak na poli studia regionu, tak odborné či metodické činnosti.

V roce 2021 pokračovala spolupráce s katedrou botaniky a katedrou archeologie Univerzity Hradec Králové. Tato spolupráce spočívá zejména v poskytování studijního materiálu, studentských konzultacích a zpracovávání oponentských posudků pro potřeby bakalářských, diplomových a disertačních prací.

Na úrovni místních municipalit probíhá spolupráce zejména v městech a obcích, kde MGOH provozuje expozice. V rámci této spolupráce je muzeu místními samosprávami poskytována technická výpomoc či pomoc s propagací kulturních programů. Muzeum se naproti tomu spolupodílí na kulturním životě místních komunit a coby spolupřátel se zapojuje do některých aktivit obcí.

V rámci odborné spolupráce s ostatními muzei a odbornými institucemi působí pracovníci MGOH jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost. Mimo to jsou členy nejrozličnějších odborných sdružení, jako například Východočeská regionální archeologická komise, Česká botanická společnost atp.

Již tradiční je spolupráce se spolky. Dlouhodobě funguje například spolupráce se spolkem Villa Nova Uhřetín - centrum experimentální archeologie a regionálních dějin. Úzká spolupráce pokračovala v roce 2021 i se Spolkem přátel historie Vamberka. V rámci této spolupráce byla kupříkladu

uspořádána výstava Pivovary a Hospody ve Vamberku či kulturní akce Vamberecký den kamene, jejímž cílem bylo prezentovat historii výroby mlýnských kamenů, kterou MGOH dokumentovalo a zkoumalo právě ve spolupráci s výše zmíněným spolkem.

Kromě toho Muzeum spolupracuje i se „zapálenými“ jednotlivci, kteří sice nejsou organizováni v žádných uskupeních nicméně jejich snaha je přispět k poznání regionální historie či kulturnímu životu. Příkladem této spolupráce může být například drobná výstava věnovaná historii zeměměřičských věží na vrcholu Chlumu, k jejímuž uspořádání velmi významně přispěl pan Bohuslav Jindra z Vamberka.

Od roku 2020 začalo muzeum se spoluprací i na mezinárodní úrovni. Slibně se započatá spolupráce s Muzeem nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, jehož zřizovatelem je Województwo Lubelskie v Polsku byla bohužel zastavena epidemií covid-19, který znemožnil realizaci studijních výjezdů. S polskou stranou tak byl udržován alespoň písemný kontakt, přičemž studijní výjezdy budou realizovány po zklidnění situace.

Nově byla navázána také spolupráce se Slezským zemským muzeem v Opavě se kterým byla v roce 2021 uzavřena smlouva o spolupráci.

Dlouhodobá spolupráce probíhá i na poli výzkumu, zejména v oblasti botaniky. V této oblasti MGOH spolupracuje prostřednictvím svého botanika na výzkumných projektech průhonického Botanického ústavu Akademie věd České Republiky.

Obrázek 18 Doprovodný program k výstavě Vamberecké pivovary a hospody připravené ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka

Muzeum krajky Vamberk

Muzeum krajky Vamberk (MKV) je externím pracovištěm, jehož hlavní náplní je zajištění provozu stálé expozice věnované lidové krajkářské tvorbě a vývoji krajkářství pod vlivem odborného školství od konce 19. století. V rámci expozice je představena krajkářská tvorba zakladatelských osobností české moderní krajky a práce jejich žákyň, především v souborech, které reprezentovaly stát na světových výstavách EXPO Brusel 1958 a EXPO Montreal 1967.

S počátky krajkářství ve Vamberku je potom spojována zejména belgická šlechtična Magdalena Grambová, která sem měla tuto tradici přinést v první třetině 17. století. Krajky se od druhé poloviny 19. do začátku 20. století ve Vamberku vyráběly téměř v každé domácnosti. V 19. století se krajka začala vyrábět také strojně a poptávka po ručně paličkované krajce začala slábnout. Ještě do počátku 90. let 20.

století se tradice ručně paličkované krajky udržela v družstvu Vamberecká krajka Vamberk, které však již zaniklo. Ve Vamberku byla v roce 1889 otevřena první česká krajkářská škola, která dodnes plní svou funkci a formou kurzů vyučuje všechny zájemce o toto krásné řemeslo. Ze sbírek krajkářské školy bylo v roce 1929 založeno Muzeum krajky, které bylo v roce 1976 připojeno pod správu Okresního muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, budoucího MGOH.

Rok 2021 byl stejně jako rok předchozí poznamenán bojem s epidemií Covid-19. Doprovodný kulturní program muzea proto musel být přizpůsobován aktuální epidemické situaci. Projevilo se to především odložením Krajkářských slavností, které byly po dohodě s městem Vamberk přesunuty na rok 2022. Ohrožena byla i Muzejní noc, která se nakonec musela konat v náhradním termínu v září. Naproti tomu se však podařilo uspořádat několik výstav. Velkému zájmu návštěvníků se těšila především výstava uspořádaná ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka, kterou autoři nazvali Pivovary a hospody ve Vamberku. Vernisáž této výstavy byla obohacena také povedenou vernisáží

s prezentací regionálních pivovarů a jejich produktů. Návštěvníci si však nenechali ujít ani výstavu skleněných vitráží Miluše Čechové, kterou muzeum hostilo na konci roku 2021. Z kulturního programu byla uspořádána již tradiční tvořivá dílna na podporu organizace Unicef nazvaná Vytvoř panenku, zachrániš dítě! Novinkou roku 2021 bylo obnovení tradice Muzejního vánočního jarmarku, který se podařilo uspořádat těsně před vypuknutím podzimní vlny covid 19. Tento jarmark volně navázal na jarmarky pořádané v minulosti v muzejních prostorách na Rychnovském zámku. Muzejní zahrada ve Vamberku se stala vzhledem k nové realitě ideálním místem pro pořádání této akce, neboť umožnila její pořádání pod širým nebem a i přes poměrně přísná protiepidemická opatření se dočkala velmi kladného přijetí veřejnosti.

Obrázek 19 Krajkový šál belgické princezny získaný v roce 2021 do sbírky Muzea krajky ve Vamberku.

V provozní oblasti muzeu v roce 2021 především pokračovala další etapa obměny stálé expozice. Přestěhováním prostorného exponátu Sen noci svatojánské na úplný začátek expozice v prvním patře vznikl nový prostor pro biedermeierovský pokojíček s ukázkou krajk v měšťanském prostředí. Byla rozšířena ukáзка vláčkových krajk, které se paličkovaly v lidovém prostředí a byly chloubou vambereckých krajkářek. Ukázkou z tohoto prostředí je světnička krajkářky s pracovními pomůckami k výrobě paličkované krajky. Aby pokojíček i světnička navodily dobovou atmosféru, využito bylo sbírkových předmětů z depozitářů rychnovského muzea. Znovu naistalována byla vitřina věnující se faktorům, kteří v minulosti zadávali práci domácím pracovnícím a dodávali jim vzory a materiál. Dále prostor věnovaný zakladateli moderní paličkované krajky Marii Sedláčkové – Serbouskové pocházející z nedaleké Javornice a upravená část expozic, které dokumentují vznik a vývoj družstva Vamberecké krajky Vamberk, založeného v roce 1946. Obnovou prošly vystavené sbírkové předměty. Část expozice je doplněna o nové textové panely k daným exponátům, díky nimž si návštěvník může rozšířit znalosti.

Orlická galerie

Orlická galerie (OG) nalézající se v prostorách druhého poschodí Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou je od roku 2002 pracovištěm MGOH. V prostorách OG jsou jak stálé expozice, tak i výstavní prostory vyhrazené krátkodobým výstavám. Expozice i výstavní prostory jsou vzhledem k stavebně technickým možnostem budovy a ekonomice provozu zpřístupňovány pouze v jarních, letních a podzimních měsících.

Vzhledem k epidemiologické situaci a nařízením vlády, nevhodným klimatickým podmínkám byly jarní výstavy Orlické galerie

zahájeny cca o 14 dní později; z původního termínu 30. dubna až na 16. květen 2021. Muzejní expozice byly zpřístupněny v původním termínu 30. 4. 2021.

Společenské hromadné akce (zejména vernisáže), stejně tak i skupinové edukace a interaktivní programy byly zrušeny nebo omezeny tak, aby odpovídaly přísným hygienickým a epidemiologickým podmínkám.

Výstavní sezóna 2021 i přes přetrvávající epidemiologická opatření proběhla řádně a plánovaný počet výstav a akcí se uskutečnil v plném rozsahu. K výstavám byly připraveny tiskoviny: plakát, pozvánka a k některým i doprovodný katalogový list, který by přiblížil autora i jeho tvorbu, nebo i samoobslužné edukační listy. Tiskoviny byly z velké části realizovány vlastními silami a prostředky.

Sezónní expozice Orlické galerie představila salonním způsobem rozmanitost a bohatost umělecké produkce od počátku 20. století až po současnost. Přínosem bylo také poukázat na zobrazovaná témata, která jsou aktuální i dnes a výtvarníci, umělci se jim stále věnují. Podobně jako expozice Krajina lidí / Krajina lidského těla i další připravené výstavy upozornily na významné a zajímavé osobnosti širšího regionu – Martin Zemanský, Miroslav Zahálka, Jaroslav Uiberlay, Věra Jičínská, Václava Henclová, Vladimír Hanuš, Karel Zeman.

Na základě dlouhodobé koncepce se podařilo naplňovat i akviziční program Orlické galerie.

Do sbírky bylo získáno unikátní dílo Miloslava Holého cyklus 12-ti obrazů Slatinský rok, o který Orlická galerie usilovala bezmála celé půlstoletí. Nákup se mohl uskutečnit jen díky dotačního programu ISO C (Výkupy předmětů kulturní hodnoty

mimořádného významu) Ministerstva kultury ČR a finanční spolupůlčasti a štědrosti Krajského úřadu

Královéhradeckého kraje. Cyklus bude v následující výstavní sezóně součástí dlouhodobé expozice malířů Orlických hor. Výjimečný a štědrý byl dar 270-ti uměleckých děl malíře Karla Kolínského,

který věnovaly jeho dcery MUDr. Jana Kolínská, CSc. a RNDr. Jiřina Kolínská, CSc. Dar bude představen a umělecky zhodnocen v připravované monografické výstavě malíře na jaře roku 2022. Nelze opominout ani převod díla Jiřího Hudečka, Náměstí v Rychnově nad Kněžnou z roku 1927 do sbírky OG, jež převedl Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových v Rychnově n. Kn.

K výstavě Václavy Henclové byl připraven samoobslužný program prostřednictvím QR kódů z dějin umění. Dále byl připraven samoobslužný program k výstavě Vendula Chalánková „*Nakresli si svůj komiks*“ a k výstavě Vladimír Hanuš / Představy „*Moje obrazová haiku*“. K Mezinárodnímu dni muzeí a galerií byly také připraveny tvůrčí dílny s doprovodným programem „*Hurá do galerie / pojďte objevovat s liškou Bystroušku tajné prostory galerie*“. K ukončení galerijní sezóny byl připraven komponovaný program s výtvarnou dílnou, samoobslužným programem, recitací autorské poezie a hudbou, nazvaný „*Bělení oblaků*“.

Novinkou roku 2021 bylo zprovoznění tzv. knihovny orlické galerie. Tento prostor nově slouží nejen jako knihovna, ale také jako veřejnosti přístupný multifunkční přednáškový a konferenční sálek. Veřejnost měla v roce 2021 také poprvé možnost navštívit Galerii za zdí, která byla vytvořena koncem roku 2020.

Obrázek 20 Galerie za zdí - nový výstavní prostor pro začínající umělce.

Sýpka -

Muzeum Orlických hor

Sýpka - Muzeum Orlických hor vznikla v roce 2013 jako externí pracoviště MGOH v Rokytnici v Orlických horách. V jejích prostorách je umístěna stálá expozice nazvaná "Přírodou za řemesly Orlických hor". Expozice se nachází v nově zrekonstruované budově historické sýpky z poloviny 19. století. Architektonické řešení navržené architektem P. Šudou z Hradce Králové nápaditě snoubí historické stavební konstrukce s moderními materiály

environmentální aspekt. Proto je poukazováno kupříkladu na život ve specifických biotopech vznikajících na základě lidské činnosti, jako jsou kosené louky, pole či intravilány měst a vesnic. Nejvýraznějším prvkem expozice je 9 m vysoký model biotopu osazený 55 druhy preparovaných ptáků, který prochází skrz všechna patra budovy. Samozřejmým doplněním návštěvnického zážitku je také množství audiovizuální techniky. Jejím úkolem je jak prosté

Obrázek 21 Ukázka střelby z historických zbraní která proběhla v rámci Muzejní noci v Sýpce.

jako je sklo a kov. Výtvarné řešení expozice navrhl architekt J. Horský a vlastní realizaci dle scénáře připraveného pracovníky MGOH a CHKO Orlické hory provedla společnost Výstavní realizace Praha.

Cílovou skupinou expozice umístěné ve všech třech patrech budovy jsou zejména rodiny s dětmi. Tomu je uzpůsoben jak interiér, tak obsah a způsob instalace exponátů. Nosnou myšlenkou této expozice je zejména vztah člověka a krajiny a jejich vzájemné interakce. Ve vazbě jsou zde proto prezentovány jak lokální zdroje surovin, tak historická řemesla na nich závislá. Opomíjen není ani

zprostředkovávání informací, tak přilákání a zaujetí zejména dětských návštěvníků.

Stálá expozice je ze své podstaty atraktivní zejména pro návštěvníky kteří ji ještě nenavštívili. I přes to, že se část návštěvníků vrací pravidelně, je nutné v rámci provozu expozice organizovat i nejrozličnější krátkodobé výstavy a doprovodné programy, které by motivovaly veřejnost k opakovaným návštěvám. Cílem je zejména zapojit muzeum do místní komunity tak aby se stalo zcela samozřejmou součástí kulturního života města. Pracovníky expozice Sýpka jsou tak každoročně pořádány

nejrůznější pravidelné i jednorázové akce. Tak jako v případě ostatních expozice MGOH byla i kulturní v expozici Sýpka ovlivněna protiepidemickými opatřeními. Oblíbené jarní programy musely být kvůli nucené uzávěře muzejních expozic zrušeny. Plnohodnotná kulturní sezóna tak začala až v červnu environmentálně laděnou tvořivou dílnou „Hmyzí hotýlky“. V letních měsících byla pro návštěvníky ve spolupráci s královéhradeckým fotoklubem Omikron a Společností ochránců památek ve východních Čechách připravena výstava Památky Rychnovska a jejich osudy, která představila osudy ale také citlivou obnovu ikonických i méně známých památek regionu. Velmi kladně byla přijata i zářijová Muzejní noc, jejímž tématem byl střelný prach. Pro návštěvníky byly připraveny přednášky věnované

vývoji palných zbraní včetně efektních ukázek střelby v podání skupiny historického šermu Corporal z Hradce Králové. Podzim a začátek zimy byly ve znamení tradiční tvořivých dílen zaměřených na propagaci národních zvyků a tradic spojených s tímto obdobím. Nechyběly tak oblíbené Dušičky v Sýpce ani výroba draků a adventních věnců. Podzimní program byl oproti původnímu plánu obohaten ještě dvěma příležitostnými přednáškami. První z nich v podání bývalé diplomatky Hany Havlové mapovala osudy českých vystěhovalců hledajících štěstí v Americe, druhá v podání Bohumíra Dragouna představila historické fotografie z Nebeské rybné a Říček a nově vydanou knihu.

Obrázek 22 Oblíbené kulturní programy pořádané muzeem byly kvůli epidemii koronaviru často pořádaný v exteriéru. Na snímku tradiční Dušičky v Sýpce.

Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky

Muzeum a galerie Orlických hor provozuje kromě tří rozsáhlých stálých expozic i několik stálých expozic menšího rozsahu. Jejich provoz je zpravidla zajišťován cizími subjekty či jsou provozovány MGOH v bezobslužném režimu.

Aby se zamezilo poškození, ztrátě či jiné újmě, jsou všechny zapůjčené sbírkové předměty v těchto expozicích pravidelně kontrolovány pracovníky MGOH.

Utzův mechanický betlém

Betlém je dílem rodáka z Olešnice v Orlických horách Josefa Utze, který jej vytvořil v 1. polovině 20. století. Unikátní je zejména svou mechanizací, díky níž se nepohybují pouze figury samé, ale také jejich končetiny.

Betlém je od roku 1967 součástí sbírek MGOH. Svého zpřístupnění se dočkal 30. 4. 2000 u příležitosti konání jednoho z Olešnických majálesů.

V posledních letech prošel betlém sérií restaurátorských zásahů, které mu navrátily původní funkci i vzhled.

Utzův mechanický betlém je jakožto dlouhodobá výpůjčka zpřístupněn v prostorách Obecního úřadu v Olešnici v Orlických horách, přičemž obec zajišťuje i jeho provoz.

Soukenický betlém

Soukenický betlém je souborem figur a kulis vyřezaných z lipového dřeva známou regionální řezbářkou Jarmilou Haldovou. Svůj název dostal podle zobrazení různých fází výroby sukna, čímž odkazuje na významnou soukenickou tradici Rychnova nad Kněžnou. V současné době obsahuje betlém 87 figur a stále je doplňován novými kusy.

Součástí sbírek je tento betlém od devadesátých let dvacátého století, kdy byl zakoupen muzeem.

Od ledna 2012 je betlém dlouhodobě zapůjčen Městu Rychnov nad Kněžnou, které jej zpřístupňuje v prostorách městského úřadu.

Synagoga

Synagoga v Rychnově nad Kněžnou je jednou z památek připomínajících existenci židovských komunit, které až do 2. sv. války žily na několika

místech v Podorlicku. V jedné z židovských rodin v Rychnově n. Kn. se v roce 1892 narodil a zde i vyrůstal budoucí spisovatel a novinář Karel Poláček (1892-1945), mj. autor knihy *Bylo nás pět*.

Životu a dílu Karla Poláčka, ale i situaci židovských komunit na Rychnovsku, byla věnována expozice umístěná v budově rychnovské synagogy. Tato expozice byla vybudována pracovníky Památníku národního písemnictví v Praze a Židovského muzea v Praze za pomoci pracovníků muzea a tehdejší Okresní knihovny.

V současné době je provoz této expozice smluvně zajišťován Městem Rychnov nad Kněžnou a pracovníky místního IC.

Kromě obvyklého provozu byla v roce 2021 Rychnovská synagoga již poněkolkáté zapojena akce Den židovských památek, v jejímž rámci byla mimořádně otevřena mimo standardní otevírací dobu.

Památník Karla Plachetky

Památník Karla Plachetky je výstavním deponiářem ucelené ornitologické sbírky obsahující zástupce 255 ptačích druhů. Sbírkou je výsledkem celoživotní práce Karla Plachetky (1877-1961), rodáka z Bedřichovky v Orlických horách, spoluzakladatele a činovníka Československé ornitologické společnosti a mnoha dalších ornitologických spolků a organizací. Ten v roce 1939 daroval svou cennou ornitologickou sbírku městu Rychnovu nad Kněžnou.

Expozice byla zpřístupněna v prostorách bývalých rychnovských kasáren v roce 1999. I přes to, že se od doby svého vzniku stala vyhledávaným cílem, školních výprav i jednotlivých návštěvníků, po více než dvaceti letech provozu již začala vykazovat jisté zastarání. Na rok 2020 proto byla naplánována její revitalizace. Expozice byla kompletně zrevidována, přičemž byl proveden generální úklid, kontrola stavu a očištění vystavených preparátů. Expozice byla doplněna novými revidovanými a aktualizovanými texty, přičemž byla doplněna o nové edukativní a herní prvky, které doposud postrádala.

Rychnovsko na historických fotografiích

Drobná expozice historických fotografií byla pro návštěvníky připravena v budově bývalých kasáren v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o pozůstatky výstavy, která probíhala v 90. letech na rychnovském zámku. Nedávnou historii města zde připomíná celkem 228 fotografií. Nejstarší z nich pocházejí z 19. století, nejnovější pak z konce 2. světové války. Do muzea se přitom dostaly různou cestou. Větší část tvoří fotografie od rychnovského fotografa Františka Šmiky, který zaznamenával město a jeho okolí na přelomu 19. a 20. století.

Vystavené fotografie zobrazují jak centrum města, tak některé jeho okrajové části. Místním obyvatelům, ale i širšímu okolí připomínají mimo jiné místa, která už v Rychnově dávno nejsou. Jsou na nich například celé ulice, které byly zbourány při stavbě sídliště Na Travníku.

Snímky v expozici zaznamenávají kromě běžného života lidí, kteří v na Rychnovsku žili před námi, i důležité historické události, jako oslavy osvobození v roce 1945. Mezi nejzajímavější patří fotografie, na které rychnovští obyvatelé 28. října 1918 na Starém náměstí slavnostně zapalují rakouské znaky a portrét císaře. Zachycena je i návštěva prezidenta Masaryka či požár piaristického gymnázia. Tyto staré snímky si jistě zaslouží pozornost i určitou pietu.

Vzhledem k tomu, že byla tato výstava návštěvníkům přístupná několik desítek let, došlo již k jejím morálnímu, a především technickému zastarání. Z tohoto důvodu byla v závěru roku 2019 expozice pro veřejnost uzavřena a kompletně rekonstruována, přičemž došlo i k výrazné obsahové změně a doplnění. Výrazně rozšířená výstava byla v roce 2020 doplněna o obsáhlé katalogy fotografií pro zájemce o hlubší studium historických fotografií.

Opočno v zrcadle času

Expozice nazvaná Opočno v zrcadle času byla v roce 2018 vytvořena ve stejnojmenném městě. Expozice vznikla na základě spolupráce města a MGOH v domě č. p. 55, který je nejstarším stojícím měšťanským domem ve městě. U příležitosti připomínky 950. výročí od první písemné zmínky o městě tak návštěvníci dostali možnost seznámit se s jeho dějinami. Expozice se zaměřuje zejména na nejstarší dějiny města, kdy zastávalo v rámci českých zemí pozici významného opěrného bodu kontrolujícího cestu do Kladska a dále do Polska. Zcela samostatnou vrstvou expozice je část věnovaná budově, v níž je expozice instalována. Stavba samotná se díky svému stáří a stavu dochování stává

jedinečným exponátem, který k návštěvníkům promlouvá svým specifickým jazykem. Expozice byla vytvořena pracovníky MGOH a otevřena slavnostní vernisáží dne 13. 7. 2018.

Obrázek 23 Výstava Rychnovsko na historických fotografiích.

Město Opočno se zavázalo k jejímu provozování, přičemž MGOH bude zajišťovat odborný servis.

Ostatní dlouhodobé zápůjčky

Krom výše zmíněných rozsáhlejších souborů sbírkových předmětů zapůjčilo MGOH dlouhodobě i několik méně rozsáhlých kolekcí. Ty tvoří buď samostatné drobné výstavy či slouží jako součást cizích rozsáhlejších expozic. Významnější z nich jsou zmíněny v následujícím textu.

V interiéru zámku v Potštejně jsou dlouhodobě zapůjčeny obrazy rodiny Chamaré a několik kusů historického nábytku a textilu.

V Kostelci nad Orlicí, v prostorách tzv. Nového zámku, jsou dlouhodobě zapůjčeny archeologické nálezy mající vztah k městu.

Poslední významnější dlouhodobá zápůjčka se nalézá v Domku F. L. Věka (Heka) v Dobrušce.

Kulturně vzdělávací činnost

Výstavnictví je historicky neoddělitelně spjato s existencí muzejních paměťových institucí, které často vznikaly právě v důsledku touhy vystavovat pamětihodnosti či kuriozity. Tvorba a zpřístupňování expozic a výstav tak patří k základním úkolům drtivé většiny muzejních institucí. Nejinak je tomu i v případě MGOH. Mimo několika stálých expozic v přímé správě a tří provozovaných ve spolupráci s místními municipalitami uspořádalo rychnovské muzeum 26 krátkodobých výstav, z toho 16 vlastních dvě přejatá a jedna putovní.

Výstavy

Hlavní výstavní prostory (II. NP zámku v Rychnově n. K.)

Hlavní výstavní prostory MGOH určené pro krátkodobé výstavy se nalézají v druhém patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou. Muzejní výstavy v Hlavních výstavních prostorách byly v roce 2021 věnovány společnému tématu, kterým byly historické zbraně.

Ruce vzhůru! Četnická pátrací stanice za první republiky

Termín: 30. 4. - 31. 10. 2021

Autor: Pavla Bláhová, Martina Dostálová

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Výstava byla připravena z muzejních sbírek a z materiálů soukromých sběratelů, především Četnické stanice v Chlumci nad Cidlinou. Výstava byla doplněna bohatou fotografickou dokumentací z četnických stanic na Rychnovsku, doplněna o citace skutečných kauz, které byly otištěny v dobovém regionálním tisku a nechyběly materiály listinného charakteru. Samotná výstava je koncipována jako scéna zachycující vyšetřování kasaře, jehož lup v podobě šperků a bankovek a kasařské náradí slouží jako důkazní materiál. Výjev se odehrával v improvizované četnické stanici i v soukromém zázemí četníků. K vidění byla dobová výstroj a výzbroj četníků, četnické hodnostní označení (nárameníky, výložky i čepicové odznaky), odborné příručky či četnické přibory. Některé předměty sebou nesou i zajímavou historii, například jeden z čepicových odznaků byl nalezen během archeologických prací

Obrázek 24 Interaktivní výstava Ruce vzhůru! Stopa. Staň se detektivem a vyřeš zločin.

při budování obchvatu města Opočna. K výstavě byl vytištěn doprovodný katalog.

Ruce vzhůru! Zbraně východočeských puškařů

Termín: 30. 4. - 31. 10. 2021

Autor: Jan Tetřev

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Výstava Zbraně východočeských puškařů byla putovní výstavou Východočeského muzea v Pardubicích a ukazovala prvotřídní puškařskou práci z regionu východních Čech převážně z doby 19. a 20. století, několik starších zbraní bylo vyrobeno už v 18. století. K vidění byly i zbraně vyráběné potají v domácích podmínkách, třeba pro pytlácké účely, dále čtyři desítky dlouhých palných zbraní, na třicet krátkých palných zbraní, přístroj na dávkování střelného prachu, zátky do brokových nábojů a mnohé další předměty. Představeni byli chrudimští, pardubičtí a hradečtí puškaři, výrobci zbraní z Litomyšle, významní puškaři Čermákové a Caklové atd. Výstavu doplňovalo dvanáct velkoformátových informačních tabulí s detaily zbraní a doprovodným odborným textem kurátora sbírky Mgr. Jana Tetřeva.

Ruce vzhůru! Stopa. Staň se detektivem a vyřeš zločin!

Termín: 30. 4. - 31. 10. 2021

Autor: Michaela Jarkovská, Zuzana Hanzelková

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Tato výstava byla vytvořena ve spolupráci s Mendelovým muzeem Masarykovy univerzity v Brně v kooperaci s Ústavem soudního lékařství v Brně, Policií ČR a Muzeem policie ČR. Autorkami výstavy byly Mgr. Zuzana Hanzelková a Michaela Jarkovská, Dis. Unikátní výstava byla věnovaná vědeckým metodám v kriminalistice. Na návštěvníky čekal fiktivní kriminální případ, během jehož řešení se seznámí s moderními metodami vyšetřování. Každý návštěvník získal pracovní list, kde si mohl zaznamenat průběh vyšetřování a na konci výstavy označit pachatele. Výstava byla chronologicky členěna na sekce, např. dioráma místa činu, laboratoře nebo pitevny. Návštěvník se seznámí s metodami rozboru krve, daktyloskopie, analýzy vláken či toxikologie. Nechyběly ani informace z oblasti dějin kriminalistiky.

Puška Fr. Pátek Rychnov

Termín: 30. 4. - 31. 10. 2021

Autor: Pavla Bláhová

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Stejně jako v minulých letech i v roce 2021 byla připravena mikrovýstava představující unikátní předmět ze sbírek muzea. Vzhledem k tematickému zaměření výstav byla v rámci této mikrovýstavy představena nedávná akvizice v podobě jedinečné perkusní pušky vyrobené puškařem

Františkem Pátkem z Rychnova nad Kněžnou. Kromě svého původu je tato zbraň zajímavá i svou nedávnou historií, ve které sloužila Pavlu Balákovi, jednomu z nejlepších sportovních střelců z historických zbraní, který s ní dokonce vyhrál mistrovství ČSFR.

Orlická galerie

Krajina lidí/ Krajina lidského těla. Expozice malířů orlických hor a Podorlicka

Termín: 30. 4. - 31. 10. 2021

Umístění: Orlická galerie - severní křídlo

Autor: Vlastislav Tokoš

Sezónní dlouhodobá expozice představila významná díla sbírky Orlické galerie, ale i práce, které nejsou veřejnosti tak známé v zajímavých tematických a historických souvislostech. Prostřednictvím uměleckých děl ve výstavě je možné objevovat bohatou a velmi rozmanitou výtvarnou tvorbu malířů v širším regionu Orlických hor a Podorlicka, kteří velmi často navazovali na kulturní tradici baroka a uměleckého řemesla Vamberecké krajky.

Jaroslav Uiberlay (1921-1991) / Poezie stromů

Termín: 30. 4. - 13. 6. 2021

Umístění: Orlická galerie, sály západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

V roce 2021 uplynulo 30 let od úmrtí jičínského malíře a grafika Jaroslava Uiberlaye. V jeho tvorbě je zastoupena především krajinomalba a zátiší. Krajinné motivy jsou z jeho oblíbených míst Průhonic, Želejova na Jičínsku, vystavěných na kontrastech světla a hmoty. Kromě malby se věnoval kresbě a grafice, především ex-libris. Výstava je pořádána ve spolupráci s rodinou a Regionálním muzeem a galerií v Jičíně/Muzeem hry. Práce tohoto autora byla veřejnosti představena na výstavě nesoucí jeho jméno.

Orlické hory Věry Jičínské

Termín: 30. 4. - 13. 6. 2021

Umístění: Orlická galerie, grafický kabinet a chodba západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

Věra Jičínská pozoruhodná umělkyně evropského významu poprvé trávila léto v Dobrušce v roce 1931, kde Laichterovi vlastnili dům. Dvouměsíční letní pobyty se pravidelně opakovaly každý rok. V roce 1946 zakoupili manželé chalupu v Říčkách, kde Věra Jičínská-Laichterová trávila mnoho chvil s rodinou a pilně výtvarné práci. V jejich pracích, především v pastelech a kresbách, se objevuje vřelý vztah malířky k tomuto kraji. Výstava byla připravena ve spolupráci s regionálním muzeem Dobruška a s Nadací Věry Jičínské.

Obrázek 25 Výstava Orlické hory Věry Jičínské.

Martin Zemanský / Hlavy, masky a masopusty

Termín: 30. 4. – 13. 6. 2021

Umístění: Orlická galerie, mramorový sál jižního křídla Kolowratského zámku

Autor: Vlastislav Tokoš, Mramorový sál

Hradecký výtvarník, grafik a webdesigner Martin Zemanský představil výběr pláten ze své tvorby, který reflektuje trvalou i chvilkovou transformaci lidské identity. Malby jsou inspirovány rituály, symboly a maskami napříč kulturami. Pod vlivem historických změn, chudobou, duchovní transformací, spíše komerčním směrem, proměňujeme i vlastní tradici.

Gočár 2020 / Digital – 1. 2. Grafická tvorba – multi-média

Termín: 30. 4. – 13. 6. 2021

Umístění: Orlická galerie, Galerie za zdí

Autor: Vlastislav Tokoš

V roce 2020 jsme si připomněli 140. výročí narození Josefa Gočára, který zanechal významnou stopu nejen v Hradci Králové. Studenti prvního a druhého ročníku oboru Grafická tvorba – multimedia Katedry výtvarné kultury a textilní tvorby Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové se pokusili na fenomén Gočár nahlédnout neotřele, inovativně, překvapivě.

Práce vznikly pod vedením MgA. Petra Hůzy.

Václava Henclová / Pokoje

Termín: 16.5. – 22. 8. 2021

Umístění: Orlická galerie, dětská galerie I, II

Autor: Vlastislav Tokoš

Prostřednictvím reminiscencí Václavy Henclové a reprodukcí světoznámých uměleckých děl mohou se děti se svými pra/rodiči seznámit s jednotlivým tématy, technikami a žánry v dějinách

starého i moderního umění i osudy jednotlivých tvůrců.

Faunův džíp za sedmero řepkovými poli

Termín: 25. 6. – 22. 8. 2021

Umístění: Orlická galerie, sály západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

Malba je komplikovaným médiem, a zvláště forma závěsného obrazu je silně historicky zatížena. Na jedné straně představuje formu divákovi zdánlivě více přístupnou než méně konvenční média, na druhou stranu je nesnadné do tohoto tradičního pole vstoupit s nadějí, že dojde k možnému posunutí žánru. To je důvodem, proč v sobě malba v jistém smyslu skýtá past i osvobození. Výstava představila práce Ateliéru malířství I FAVU VUT v Brně s důrazem na malířské postupy dvacátého století i současnosti.

Divadelní plakáty Jana Schmidta

Termín: 25. 6. – 22. 8. 2021

Umístění: Orlická galerie, grafický kabinet a chodba západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Zakladatel, ředitel, umělecký šéf Studia Ypsilon, režisér, herec, spisovatel, pedagog, dramatik, ale také skvělý výtvarník je obdařený mnoha talenty. Není tedy divu, že svojí výtvarnou prací se podílel na nezaměnitelné vizuální tváři Ypsilonky. Kromě plakátů a tiskovin k jednotlivým představením, také navrhuje kostýmy a scénografii. Návštěvníci měli v rámci této výstavy jedinečnou možnost prohlédnout si známé i neznámé práce tohoto autora.

Miroslav Zahálka / Defense

Termín: 25. 6. – 22. 8. 2021

Umístění: Orlická galerie, Mramorový sál

Autor: Vlastislav Tokoš

Broumovský rodák absolvent ateliéru Tvorby konceptuální a intermediální na VŠUP se zabývá velkoformátovou malbou tematicky zaměřenou na lidské tělo. V jeho plátech je cítit barokní patos i moderní přístup k figuře, jež je ve své dokonalosti, zranitelnosti a přirozenosti objevována a zkoumána pomocí malířských technik, jež jsou doplňovány prostorovou modelací.

Očima dětí / Výstava prací výtvarného oboru ze Základní umělecké školy v Rychnově nad Kněžnou

Termín: 25. 6. – 22. 8. 2021

Umístění: Orlická galerie, Galerie za zdí

Autor: Vlastislav Tokoš,

Tato výstava navázala na stejnojmenné výstavy, které se v Orlické galerii v minulosti několikrát pořádaly. Snahou této výstavy bylo především poskytnout prostor pro prezentaci dětských prací,

neboť právě podpora kreativity, estetiky a výtvarného projevu u nejmladší generace, ale i poukázání na náročnou pedagogickou činnost ve výtvarném oboru je jedním ze stěžejních galerijních úkolů.

Orlický salon '21 / Vladimír Hanuš – Před stavy

Termín: 3. 9. – 31. 10. 2021

Umístění: Orlická galerie – galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Výstava k životnímu jubileu všestranného výtvarníka, který je sžitý s krajinou Orlických hor a jejich podhůřím. Malebná krajina jej inspirovala, formovala i překvapovala. Nevnímá jen její velkolepost, ale nahlíží na ni jako na stále proměňující se živoucí organismus. Sleduje sebemenší záchvěv větru, pohyb mraků i prolínání barev v krajině nahlížené z výšky letce. Výstava bude doplněna o díla malířů, jež si Vladimír Hanuš váží, byli pro něj inspirací, ale i přáteli.

Václav Buchtelík / V pekle bude čas!

Termín: 3. 9. – 31. 10. 2021

Umístění: Orlická galerie – galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Absolvent ateliéru Malba I. ostravské Fakulty umění (prof. D. Balabán) představil soubor velkoformátových figurálních pláten, která rozehrávají celou řadu významových vibrací. Zřetelně je

cítit z malby neradostná přítomnost temné blízké budoucnosti, jež je skandálně aktuální.

Grafika?! / Výstava Centra propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí SPŠOW

Termín: 3. 9. – 31. 10. 2021

Umístění: Orlická galerie – galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Práce studentu studijních oborů, Grafický design, Tiskař na polygrafických strojích a Reprodukční grafik pro média, představily jejich odbornou průpravu i volné zaměření; jejich technickou a výtvarnou připravenost pro další studium nebo pro zaměstnání.

3 x Vendula Chalánková

Termín: 8. 9. – 31. 10. 2021

Umístění: Orlická galerie – galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Vendula Chalánková patří k výrazným umělcům současnosti. Její tvorba pro děti, ilustrace, animované Zpívánky pro ČT nebo workshopy a dílny, stejně tak i komiks z vlastního života jsou svérázné výtvarnou stylizací, výtvarnou technikou a naplněny upřímným humorem.

Obrázek 26 Výstava Václav Buchtelík / V pekle bude čas.

Muzeum krajky Vamberk

Orlické hory na fotografiích Jiřího Šulce

Termín: 3. 5. 2021 – 30. 8. 2021

Umístění: Výstavní sál MKV

autor: MGOH a Spolek přátel historie Vamberka

Výstavní sezónu roku 2021 zahájila v Muzeu krajky ve Vamberku výstava fotografií dokumentujících zdejší kraj od známého fotografa, muzejníka a vamberáka Jiřího Šulce. Ten, ač se narodil v Rychnově nad Kněžnou, žije od 70. let minulého století se svojí rodinou ve Vamberku, a s tímto městem srostl. Za svůj život vystřídal několik občanských zaměstnání, ale vždy to byla fotografie, která ho provázela celý jeho život. Již více jak padesát let dokumentuje krásy i proměny našeho regionu. Výstava návštěvníkům představila fotografie řazené podle čtyř ročních období a vedle vlastního tématu přírody nabídl též pohled na lidovou architekturu. Tematicky byla doplněna o exponáty Muzea a galerie Orlických hor, kde Jiří Šulc rovněž několik let pracoval. Nechyběla ani sbírka osobních fotoaparátů, na kterých řada fotografií z výstavy vznikla.

Pivovary a hospody ve Vamberku

Termín: 3. 9. – 14. 11. 2021

Umístění: Výstavní sál

Autor: Spolek přátel historie Vamberka

Výstava připravená ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka návštěvníkům představila dějiny vaření piva ve Vamberku ale i oblíbené hostince, kde byl tento mok odjakživa k dostání. Výstava byla

Obrázek 27 Výstava Pivovary a hospody ve Vamberku.

zahájena příjemnou vernisáží na muzejní zahradě, během které nechyběla ani prezentace současných regionálních pivovarů.

Skleněné vitráže Miluše Čechové

Termín: 20. 11. 2021 – 27. 2. 2022

Umístění: Výstavní sál

Autor: Martina Rejzlová

Pod rukama Miluše Čechové vznikají stoly, zrcadla, lampy, zahradní objekty a mnoho jiného. Její vitráže zdobí interiéry a exteriéry nejen u nás, ale i v Chorvatsku, Slovinsku, Itálii, Austrálii, Rakousku, Nizozemí či Francii. V roce 2008 byla také spoluautorkou knihy o tvorbě vitráží „Tvoříme ze skla“. Na její samostatné výstavě v Muzeu krajky Vamberk byl ke zhlédnutí výběr vitrážových obrazů, lamp, svícňů a mnoho dalších výrobků.

Krajkářská osobnost Eva Fialová

Termín: 1. 7. – 31. 12. 2021

Umístění: Chodba III NP MKV

Autor: Martina Rejzlová

Eva Fialová patří k předním českým autorkám krajkářské tvorby. Její práce mohli návštěvníci vidět v muzeu krajky Vamberk.

Sto let zeměměřičských věží na Chlumu

Termín: 1. 5. – 20. 11. 2021

Umístění: Výstavní sál

Autor: Bohuslav Jindra, Vladimír Kotlář

Tato výstava vznikla jako reakce na nucené uzávěry muzejních expozic v době „koronavirových restrikcí“. Díky jejímu umístění ve výloze muzea krajky si jí návštěvníci mohli prohlédnout 24 hodin denně bez jakýchkoli omezení. Zájemce seznamovala s nepříliš známou historií krajinné dominanty Litický chlum, který byl po více než sto let využíván jako významný triangulační bod.

Sýpka - Muzeum Orlických hor

Památky a jejich osudy

Termín: 23. 8. – 30. 11. 2021

Umístění: Sýpka - MOH, první patro

Autor: MGOH, Společnost ochránců památek ve východních Čechách, Fotoklub Omega

Výstava připravená ve spolupráci se Společností ochránců památek ve východních Čechách a královéhradeckým fotoklubem Omikron představila návštěvníkům osudy vybraných památek Orlických hor. Prostřednictvím fotografií a textového doprovodu na příkladu těchto památek ukázala také citlivé způsoby památkové péče.

Putovní výstavy a výstavy mimo prostory MGOH

Krása a jemnost ukrytá v rytinách Karla Zemana

Termín: 8. 9. – 31. 10. 2021

Umístění: Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou
Autor: Vlastislav Tokoš,

Výstava prací grafika a medailéra Karla Zemana byla uspořádána ve spolupráci s Městskou knihovnou Rychnov nad Kněžnou v jejích nově zrekonstruovaných prostorách. Návštěvníci si mohli prohlédnout jemnou krásu autorových rytin inspirovaných knižní tvorbou ale i ukázky vydaných a připravovaných emisí poštovních známek.

Tradiční botanická výstava připravovaná ve spolupráci s Klubem kaktusářů v Rychnově nad Kněžnou.

Přednášky a exkurze

Život na Hradě Potštejn

Termín: 13. 2. 2021

Místo: Vamberk

Přednášející: Bohumír Dragoun

Den otevřených dveří na archeologickém výzkumu

Termín: 15. 5. 2021

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková

Obrázek 28 Letní botanická vycházka.

Tajemství barev

Termín: 1. 7. – 31. 8. 2021

Autor: Karel Jaroš

Umístění: Vlastivědné muzeum Dobruška
Interaktivní putovní výstava Orlické galerie (pobočka Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou) seznamuje návštěvníky s fenoménem barev napříč lidskými dějinami. Kde brali malíři své barvy, z čeho a jakým způsobem je připravovali. To se návštěvníci na této výstavě nejen dozvědí, ale mohou si celý proces i samy vyzkoušet a vlastnoručně umíchanou barvou i namalovat obraz.

Výstava kaktusů a sukulentů

Termín: 1. 7. – 31. 8. 2021

Autor: Jan Doležal

Umístění: Rychnov nad Kněžnou

Letní botanická vycházka

Termín: 18. 6. 2021

Místo: Týniště nad Orlicí

Přednášející: Jan Doležal

Exkurze Památky Orlických hor

Termín: 21. 6. 2021

Místo: Rokytnice v O.h., Klášterec n. O., Vejrov, Žamberk, Žampach

Přednášející: Bohumír Dragoun

Den otevřených dveří na archeologickém výzkumu

Termín: 14. 7. 2021

Místo: Obchvat Doudleby nad Orlicí

Přednášející: Martina Beková

Archeologické léto – Klečkov

Termín: 15. 7. 2021

Místo: Zřícenina hradu Klečnov
Přednášející: Martina Beková

Den otevřených dveří na archeologickém výzkumu

Termín: 21. 7. 2021

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková

Archeologické léto – Liberk

Termín: 22. 7. 2021

Místo: Zřícenina hradu Liberk

Přednášející: Martina Beková

Archeologické léto – Hrad Potštejn

Termín: 23. 7. 2021

Místo: Zřícenina hradu Potštejn

Přednášející: Bohumír Dragoun

Exkurze Památky Orlických hor II

Termín: 25. 7. 2021

Místo: Vysoký újezd, Městec, Ledce, Chlum u Opočna, Dobruška

Přednášející: Bohumír Dragoun

Archeologické léto - Klečkov

Termín: 29. 7. 2021

Místo: Zřícenina hradu Klečnov

Přednášející: Martina Beková

Komentovaná prohlídka Orlické galerie

Termín: 5. 8. 2021

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Vlastislav Tokoš

Den otevřených dveří na archeologickém výzkumu

Termín: 6. 8. 2021

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková

Ohlédnutí za projektem Bobbin lace

Termín: 6. 8. 2021

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Přednášející: Martina Rejzlová

Archeologické léto – Zaniklá ves Žďáry

Termín: 19. 8. 2021

Místo: Zřícenina hradu Liberk

Přednášející: Bohumír Dragoun

Život na Hradě Potštejn

Termín: 9. 9. 2021

Místo: Solnice

Přednášející: Bohumír Dragoun

Život na Hradě Potštejn

Termín: 16. 9. 2021

Místo: Dobruška

Přednášející: Bohumír Dragoun

Exkurze Po stopách osidlování Orlických hor

Termín: 19. 9. 2021

Místo: Litice n. O., Letohrad

Přednášející: Bohumír Dragoun

Podzimní botanická vycházka

Termín: 24. 9. 2021

Místo: Týniště nad Orlicí

Přednášející: Jan Doležal

Říčky a Nebeská Rybná na historických pohlednicích

Termín: 6. 10. 2021

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Hana Havlová

Komentovaná prohlídka Orlické galerie

Termín: 6. 10. 2021

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Vlastislav Tokoš

Květena východních Čech

Termín: 5. 11. 2021

Místo: Hradec Králové

Přednášející: Jan Doležal

Po stopách cest a osudů českých krajanů v Americe

Termín: 30. 11. 2021

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Hana Havlová

Ostatní kulturní a vzdělávací akce

K činnosti muzea patří i pořádání nejrůznějších popularizačních a kulturních akcí jako jsou například tvořivé dílny, přehlídky či koncerty. V roce 2021 byly v této kategorii uspořádány tyto akce:

Dny otevřených ateliérů

Termín: 13. 6. - 14. 6. 2021

Místo: Orlická galerie, Muzeum krajky Vamberk, Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Dny otevřených ateliérů jsou již tradičně pořádány královéhradeckým Centrem uměleckých aktivit IMPULS. Každoročně se do nich zapojují i expozice MGOH, které v tyto dny umožňují návštěvníkům vstup zdarma a připravují pro ně speciální program. V roce 2021 to byly například živé ukázky paličkování v Muzeu krajky Vamberk či tvořivá dílna v Orlické galerii.

Prázdninové výtvarné dílny v Orlické galerii - Na Stopě

Termín: 6. 7. - 9. 7. 2021

Místo: Orlická galerie
Popis: Doprovodná tvořivá dílna k výstavám Stopa. a Četnická pátrací stanice.

Hmyzí hotýlky

Termín: 16. 6. 2021
Místo: Sýpka - MOH
Popis: Enviromentálně laděná tvořivá dílna poukázala na význam hmyzu pro život na Zemi. Především dětští návštěvníci si v jejím rámci mohli vytvořit jednoduchý úkryt pro hmyz.

Dernisáž jarního cyklu výstav

Termín: 19. 6. 2021
Místo: Orlická galerie
Popis: Slavnostní ukončení jarního cyklu výstav (Orlické hory Věry Jičínské, Poezie stromů Jaroslava Uiberlaye, Hlavy, masky a masopusty martna Zemanského a Gočár/digital). Hudební doprovod dernisáže uajistil Pavel Hlas hrou na kytaru.

Vernisáž letního cyklu výstav

Termín: 2. 7. 2021
Místo: Orlická galerie
Popis: Slavnostní zahájení letního cyklu výstav v Orlické galerii.

Filmový večer Orlické galerie / Podobizna

Termín: 3. 7. 2021
Místo: Orlická galerie
Popis: Portrét zlého člověka může osudově ovlivňovat i osudy lidí, kteří se trvale ocitnou v jeho blízkosti. Přesvědčí se o tom i nebohý malíř, sebezáhubně fascinován podobiznou zločinného kupce

a lichváře. Mysteriózně laděný příběh, dnes již silně vyšumělý, se vyznačuje stupňující se hororovou atmosférou a svým výtvarným pojetím odkazuje k expresionismu v nasvětlování prostoru i herecké práci.

Prázdninové výtvarné dílny v Orlické galerii

Termín: 6. 7. - 9. 7. 2021
Místo: Orlická galerie
Popis: Čtyřdenní prázdninový výtvarný cyklus v rámci, kterého si návštěvníci mohli vyzkoušet nejrůznější výtvarné techniky jako je linoryt, suchá jehla či camera obscura.

Filmový večer Orlické galerie / Ovoce stromů rajsckých jíme

Termín: 7. 8. 2021
Místo: Orlická galerie
Popis: Po úspěšných Sedmikráskách (1966) uvedla Věra Chytilová další složité podobenství, tentokrát s ambicemi vyjádřit nikoli jen společensko-kritické, nýbrž i filozofické myšlenky. Obrazově vytríbená úvaha o pravdě a lži vychází z biblické symboliky, konkrétně z příběhu Adama a Evy. Hlavní hrdinka Eva, která s manželem Josefem tráví čas v luxusním penzionu, se začne zajímat o tajemného svůdce Roberta.

Den židovských památek

Termín: 8. 8. 2021
Místo: Synagoga
Popis: Den židovských památek je každoročně vyhlašován Židovskou náboženskou obcí ČR a v jeho rámci jsou návštěvníkům zpřístupňovány židovské památky jako jsou Synagogy, hřbitovy či mikve. Do

Obrázek 29 Odpoledne s Vambereckým kamenem – exkurze po stopách výroby mlýnských kamenů v tzv. Vambereckých lesích.

této akce se již tradičně zapojuje také Synagoga v Rychnově nad Kněžnou.

Odpoledne s vambereckým kamenem

Termín: 14. 8. 2021

Místo: Muzeum krajky Vamberk, vamberecké lesy
Popis: Komponovaný kulturní program jehož pojítkem byla produkce vambereckých kameníků. Ta byla významná zejména v oblasti výroby mlýnských kamenů. Mnoho pozůstatků této činnosti si mohli účastníci prohlédnout přímo v terénu v doprovodu archeologa Bohumíra Dragouna. Na zahradě Muzea krajky Vamberk pak byl připraven bohatý doprovodný program v jehož rámci se návštěvníci mimo jiné mohli dozvědět, jakým způsobem se mlýnské kameny vyráběly a používaly či se seznámit se způsoby výroby a restaurování kamenných plastik.

Adoptuj panenku a zachrániš dítě

Termín: 21. 8. 2021

Místo: Projekt Adoptuj panenku a zachrániš dítě je již několik let každoročně organizován charitativní organizací Unicef. MGOH v jeho rámci již tradičně připravuje tvořivou dílnu, během které návštěvníci šijí a zdobí hadrové panenky. Jejich výrobky jsou pak prodávány v prodejně MARTINA, přičemž celý výtěžek jde na konto Unicef, které za něj nakupuje dětské očkovací látky. Cena jedné panenky odpovídá ceně očkovacích látek proti šesti hlavním dětským nemocem pro jedno dítě.

Vernisáž podzimního cyklu výstav

Termín: 18. 9. 2021

Místo: Orlická galerie

Popis: Slavnostní zahájení podzimního cyklu výstav v Orlické galerii.

Plachetkovo září – Ptačí dílna

Termín: 3. 9. 2021

Místo: Orlická galerie

Popis: Září roku 2021 byl v MGOH zasvěcen ornitologii a zejména preparátorovi a ornitologovi Karlu Plachetkovi, který vytvořil unikátní kolekci preparátů. Tu později daroval rychnovskému muzeu. Jeho památku si muzeum připomnělo cyklem Plachetkovo září. Tvořivá Ptačí dílna pro děti od sedmi let přinesla možnost vytvořit textilního ptáčka.

Plachetkovo září – Slavnostní odhalení pamětní desky

Termín: 3. 9. 2021

Místo: Orlická galerie

Popis: Září roku 2021 byl v MGOH zasvěcen ornitologii a zejména preparátorovi a ornitologovi Karlu Plachetkovi, který vytvořil unikátní kolekci preparátů. Tu později daroval rychnovskému muzeu. Jeho památku si muzeum připomnělo cyklem Plachetkovo září. U této příležitosti byla Karlu Plachetkovi za přítomnosti zástupců města a dalších významných hostů z řad veřejnosti odhalena na Plachetkově „otcovském domě“ odhalena pamětní deska. Následoval pietní akt položení věnce na jeho hrob na Rychnovském hřbitově.

Plachetkovo září – Setkání u ptačího zpěvu

Termín: 3. 9. 2021

Místo: Orlická galerie

Obrázek 30 Slavnostní odhalení pamětní desky rychnovského ornitologa a preparátora Karla Plachetky.

Popis: V rámci výše zmíněného Plachetkova září proběhlo v rychnovském parku setkání a komentované poslouchání ptačího zpěvu pod vedením Kamila Hromádky z Ptačí oblasti Orlické Záhoří.

Rokytnická muzejní noc

Termín: 18. 9. 2021

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Muzejní noc patří k tradičním kulturním programům pořádaným v expozici Sýpka. V roce 2021 byla uspořádána s podtitulem „s vůní střelného prachu“. Kromě prohlídky muzea v netradičním čase byl pro návštěvníky připraven bohatý doprovodný program sestávající z povídaní o vývoji palných zbraní, dětské střelnice a především efektních ukázek střelby z historických zbraní.

Vyrob si svého draka!

Termín: 25. 9. 2021

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Pouštění draků je tradiční podzimní zábavou, jejíž kořeny lze vystopovat ve staré Číně již před třemi tisíci lety. V Evropě se s nimi poprvé setkáváme počátkem sedmáctého století v Anglii, Itálii a Nizozemí. Od osmnáctého století jsou tyto jednoduché létající stroje využívány zejména jako pomůcky při studiu atmosférických jevů (známé jsou např. pokusy s blesky Benjamina Franklina). Pouštění draků postupně zlidovělo a stalo se oblíbeným podzimním rozptýlením napříč generacemi.

Sýpka na tuto prastarou kratochvíli navázala zorganizováním tvořivé dílny, jejímž účelem bylo nejen pobavit návštěvníky, ale především pomoci udržet povědomí o této staré tradici. Návštěvníci měli za

pomoci pracovníků Sýpky možnost vyrobit si z připraveného materiálu funkčního papírového draka.

Muzejní odpoledne s hudbou a tancem

Termín: 15. 8. 2021

Místo: Muzeum krajky Vamberk

Popis: Koncert skupiny Uni big Band v prostorách zahrady Muzea krajky ve Vamberku

Hurá do galerie

Termín: 1. 10. 2021

Místo: Orlická galerie

Popis: Komponovaný kulturní program sestávající z komentované prohlídky galerie, výtvarných dílen inspirovaných výstavami Venduly Chalánkové a Vladimíra Hanuše a filmový večer s promítáním filmu Valerie a týden divů.

Bělení oblaků

Termín: 22. 10. 2021

Místo: Orlická galerie

Popis: Rozloučení s výstavní sezónou 2021 v Orlické galerii. Pro návštěvníky byla připraven samoobslužný výtvarný program pro děti s pra/rodiči, komponovaný básnický program Vladimíra Hanuše a komentovaná prohlídka jeho výstavy.

Dušíčky v Sýpce

Termín: 30. 10. 2021

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Svátek všech zemřelých, lidově nazývaný dušíčky, se v našich zemích slaví již tradičně. V současné době je na vzestupu také slavení původně irského svátku Všech svatých, obvykle nazývaného

Obrázek 31 Předvánoční jarmark - Vystoupení dětí z MŠ Vamberk

halloween. Oba svátky připadají na stejné období, rozdíly mezi nimi se začínají pomalu stírat a kdysi tradiční dušičky ustupují do pozadí.

Akce Dušičky v muzeu měla nenásilnou formou připomenout Svátek všech zemřelých a zároveň ukázat, jak rozdílné, tak společné rysy obou svátků a jejich původ. Nejzajímavější a nejvýraznější aspekty obou svátků byly představeny formou prezentace. Zároveň měli návštěvníci možnost si v průběhu akce vyřezat svou vlastní lucernu z řepy. I když je tento zvyk v dnešní době spojován zejména s halloweenem, jeho původ sahá až ke keltskému etniku, které obývalo i středoevropský prostor. Zbylá řepa a odřezky z ní byly věnovány jako krmivo pro lesní zvěř.

Vítání adventu v Sýpce

Termín: 30. 11. 2019

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Vánoce jsou bezesporu světově nejoblíbenějším svátkem. Období přípravy na tento svátek je obvykle nazýváno advent a pojí se s řadou zvyků a obyčejů. Jedním z nejznámějších je zapalování svíček

na adventních věncích, z nichž každá symbolizuje jeden týden před Vánoci. V současné době se pomalu začíná vytrácet původní význam podobných zvyků. Původně symbolické předměty se tak stávají pouhou dekorací a obchodním artiklem. Připomínáním původního významu starých tradic a zvyklostí můžeme napomoci k jejich zachování.

Program této akce byl postaven především na vlastní rukodělné tvorbě návštěvníků. Z připraveného materiálu si příchozí mohli uplést adventní věnec, který následně zdobili nejrůznějšími přírodními materiály.

Předvánoční jarmark

Termín: 20. 11. 2021

Místo: Zahrada Muzea krajky Vamberk

Popis: Navázání na dvacetiletou tradici pořádání muzejních jarmarků. Tradiční muzejní jarmark byl nově přesunut do prostor Muzea krajky Vamberk a především jeho zahrady. Jarmark byl uspořádán ve spolupráci s městským klubem Skokolovna ve Vamberku.

Návštěvnost

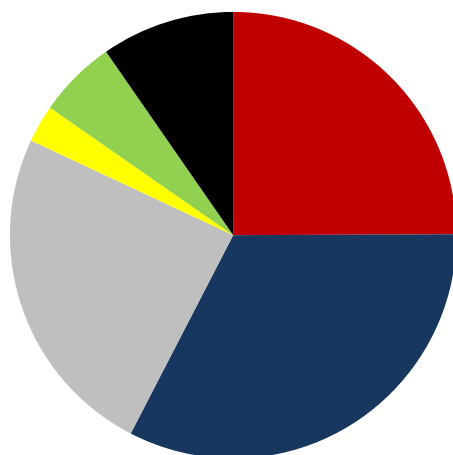
Stejně jako v předchozím období byla i v roce 2021 návštěvnost silně poznamenána epidemií onemocnění Covid 19. V rámci vládních nařízení a omezení tak musely být expozice MGOH po velkou část roku uzavřeny. Velmi citelně se projevil zejména kompletní výpadek návštěvnické sezóny v období jarních prázdnin. Po postupném rozvolnění a možnosti znovuotevření expozic se jasně projevila obava veřejnosti z návštěvy veřejných prostor. Tu bylo možní pozorovat zejména během

května a června, které byly z hlediska návštěvnosti výrazně pod dlouhodobým průměrem. Protiepidemická opatření návštěvnost výrazně ovlivnila i v oblasti pořádání kulturních akcí. Některé z nich musely být zcela zrušeny, jiní mohly být organizovány pouze za dodržení přísných omezení, což někteří návštěvníci nesli velmi nelibě. Z těchto důvodů znamenalo MGOH zhruba padesátiprocentní pokles návštěvnosti oproti dlouhodobému průměru

Pracoviště	Otevřeno	Plné vstupné	Snížené vstupné	Rodinné vstupné	Neplatící	Celkem
Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie	květen - říjen	548	646	433	1415	3042
Město Rychnov na historických fotografiích	leden - prosinec (mimo víkendy)	*	*	*	*	*
Muzeum krajky Vamberk	leden - prosinec	1653	1743	470	127	3984
Památník Karla Plachetky	leden - prosinec (mimo víkendy)	*	*	*	*	*
Památník Karla Poláčka (Synagoga)	květen - říjen	125	139	0	67	331
Sýpka - Muzeum Orlických hor	leden - prosinec	789	791	105	1289	2974
Edukační programy	-	-	-	-	-	692
Ostatní + akce mimo prostory MGOH	-	19	22	0	1155	966
Celkem		3134	3341	1008	4486	12200

* Prostory bez obsluhy - návštěvnost není evidována

Návštěvnost MGOH 2021

- Orlická galerie a Hlavní výstavní prostory MGOH
- Muzeum Krajky Vamberk
- Sýpka - Muzeum Orlických hor
- Památník Karla Poláčka (Synagoga)
- Edukační programy
- Ostatní + akce mimo prostory MGOH

Propagace

Propagaci své činnosti zajišťuje MGOH hlavně cestou bezplatných inzercí na nejrůznějších internetových portálech. Z všeobecně známých zmiňme například turistický portál "Kudyznudy.cz", "Kamdnesvyrazime.cz" či "Orlicky.net". K základní propagaci a komunikaci s veřejností jsou využívány i dnes již samozřejmé prostředky jako vlastní webové stránky.

Jako velmi progresivní se jeví prezentace muzea na sociálních sítích. V roce 2021 pokračovala systematická kampaň na facebooku. V současnosti má MGOH na této sociální síti již více než 4 400 fanoušků. V roce 2021 pak muzeum expandovalo i na nové, dosud nevyužívané platformy Instagram a Twitter. Obsah na jednotlivých sociálních sítích je rozdílný, čímž jsou fanoušci motivováni sledovat všechny muzejní profily.

V roce 2021 pokračovala spolupráce s médii, která začala být intenzivně budována v roce 2017. V rámci této činnosti byly pravidelně vydávány tiskové zprávy. Kromě toho probíhala intenzivní spolupráce s regionálními rozhlasovými stanicemi a televizemi, zejména Českým rozhlasem Hradec králové, který posluchačům přináší pravidelně informace o dění v muzeu.

V minulých letech byl také vydáván úspěšný tištěný celoroční program. Vzhledem k turbulentní

Obrázek 32 Od roku 2021 mohou zájemci sledovat Muzeum a galerii Orlických hor i na Twitteru a Instagramu.

době a nemožnosti předvídat vývoj epidemické situace a tím i konání kulturních programů muzea bylo v roce 2021 vydávání tohoto tištěného materiálu pozastaveno.

Obrázek 33V roce 2021 překonalo muzeum na facebooku hranici 4 000 fanoušků.

Ostatní

Muzeum v době pandemie

I v roce 2021 bylo Muzeum a galerie Orlických hor výrazně zasaženo pandemií koronaviru. Prakticky v průběhu celého roku bylo muzeum negativně ovlivňováno vládními opatřeními proti šíření nemoci. Velmi výrazně se to projevilo zejména v první polovině roku, kdy muzeum muselo být pro veřejnost prakticky kompletně uzavřeno. K jistému zlomu došlo počátkem května kdy byly ukončeny nejpřísnější omezení na jejichž základě byly uza-

Otevíráme

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Obrázek 34 Muzeum bylo veřejnosti znovu otevřeno třetího května.

vřeny veškeré expozice muzea. Další opatření pak s různou mírou intenzity platily prakticky po celý zbytek roku. Kvůli zákazu shromažďování musely být rušeny mnohé tradiční akce, případně byly pořádány ve speciálním režimu. Aby bylo možné s veřejností pracovat alespoň nějakým způsobem, byly veškeré akce muzea, které to svým charakterem alespoň trochu umožňovaly přesunuty do

venkovních prostor. I přes to však bohužel docházelo k nepříjemnostem, zejména v souvislosti s nutností prokazovat se na akcích dokladem o platném očkování. Někteří návštěvníci vnímali tuto povinnost velmi negativně a v ojedinělých případech došlo i ke slovním útokům na zaměstnance muzea. Tyto těžkosti se odrazili zejména na návštěvnosti, která stejně jako v roce 2020 klesla oproti běžným letům zhruba o polovinu. Roli v tom nehrálo pouze nucené uzavření expozic ale také jistý ostych veřejnosti k navštěvování kulturních institucí. Zejména v prvních měsících po znovuotevření muzeí byl jasně patrný trend výrazně nižšího zájmu veřejnosti.

Tato doba však přinesla i mnohá pozitiva. Zejména v oblasti práce se sbírkou muzeum učinilo velké pokroky a v roce 2021 zpracovalo prakticky dvojnásobek inventárních karet. Více času zbylo i na přípravu návštěvnických prostor a například v Orlické galerii tak byla pro návštěvní sezónu připravena Galerie za zdí, nový výstavná prostor vytvořený z prakticky nevyužívané chodby. Krom toho došlo také k vytvoření Galerijní knihovny, což je nový multifunkční prostor, který neslouží pouze jako knihovna ale také jako malý přednáškový či konferenční sálek.

Nové tiskové vybavení

Muzeum v minulých letech vynakládalo nemalé finanční prostředky na pořizování nejrůznějších tiskovin, zejména velkoplošných tisků pro výstavní účely. Z tohoto důvodu muzeum v roce 2021 přistoupilo k investici v podobě velkoplošné tiskárny s horizontálním a vertikálním ořezem. Díky tomuto zařízení jsou pracovníci muzea schopni samostatně vyrábět většinu potřebných tiskových výstupů. Pozitivem nejsou pouze výrazně nižší náklady na pořizování potřebných tiskovin, ale také značná časová flexibilita a možnost získání výstupů bez zbytečného prodlení.

Strategický plán 2027+

Rok 2021 přinesl předěl také v oblasti plánování a dalšího směřování muzea. Veškeré cíle organizace byly zpracovány do podoby stručného strategického plánu, který jasně vytyčuje oblasti zájmu, které bude muzeum v následujících šesti letech sledovat. Zároveň došlo také k revizi a přepracování sbírkotvorné koncepce, které se strategickým plánem úzce souvisí a určuje směřování a rozvoj sbírek muzea.

Hospodaření v roce 2021

Mzdová a personální oblast

Přehled o pracovnících a platech za rok 2021

Ukazatel	Rok 2021	Rok 2020
Přepočtený počet pracovníků / plán	23,00	23,00
Průměrný přepočtený počet pracovníků / skutečnost	19,40	20,25
Průměrný fyzický počet pracovníků /skutečnost	23,41	24,26
Finanční prostředky na platy v Kč	7 517 655,00	7 687 494,00
Ostatní osobní náklady (dohody) v Kč	199 842,00	119 460,00
Průměrný měsíční plat v Kč	29 796,00	29 258,00
Průměrná platová třída	8,83	8,91

Personální obsazení v roce 2021:

Ředitel, vedoucí Muzea krajky ve Vamberku, vedoucí Orlické galerie, archeolog (2), dokumentátor (1), botanik (1), správce sbírek (1), muzejní pedagog (1), historik (2), etnolog (2), knihovník (1), průvodce (7), konzervátor (1), uklízeč (2) a ekonom (1).

Zařazení v platových třídách, stav k 12/2021: do 12 třídy byli zařazení 3 pracovníci, v 10 platové třídě bylo zařazeno 11 pracovníků, v 10 a 9 platové třídě byli zařazení 2 pracovníci, v 6 platové třídě byl zařazen 1 pracovník, v 5 platové třídě bylo zařazeno 5 pracovníků, v 2 platové třídě byli zařazení 2 pracovníci. Průměrná platová třída za rok 2021 je 8,83.

V roce 2021 došlo k následujícím změnám v personálním obsazení: Ukončení pracovního poměru dohodou či výpovědí ze strany zaměstnance – 1x archeolog. Odchod na mateřskou dovolenou – žádný. Nové nástupy: žádný. Návrat z rodičovské dovolené: žádný. Bylo vypsáno 1 výběrové řízení na nového zaměstnance - archeolog, které se nepodařilo úspěšně uzavřít.

Ke konci sledovaného období pracovalo v muzeu a galerii 20 odborných pracovníků, jedna ekonomka a dvě uklízečky. Na výstavní sezonu byly do expozic přijaty průběžně 2 průvodkyně.

Pracovníci na dohody o provedení práce jsou využíváni zejména na pomocné práce technického rázu (průvodcovství, úklid, stěhování, údržba,

montáž, topení, archeologické výzkumy a digitalizace dat). Celkem se v roce 2021 jednalo o 7 zaměstnanců, z toho jeden pracovník na dohodu o provedení práce systematicky zpracovává a digitalizuje fotoarchiv.

Povinné školení zaměstnanců (školení BOZP a PO, zdravotní, školení řidičů, atd.) probíhá v pravidelných intervalech dle platné legislativy. Všichni zaměstnanci jsou vysíláni na externí školení a on-line semináře za účelem zvýšení jejich odborné kvalifikace pořádané odbornými institucemi (např. textilní semináře, trendy v muzejní prezentaci a edukaci, VRAK – archeologický seminář atd.) Také dochází ke školením při změnách v legislativě v oblasti ekonomické, mzdové, personální a daňové vč. používání příslušných programů. Dále se Muzeum podílí na spolupřátání seminářů, pokud to pandemická situace umožňuje (např. Mezinárodní setkání Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů – Deštné v OH., Setkání regionálních historiků atd.).

Za zaměstnanecký benefit je považováno čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb, zejména na stravenky, tak jak stanovuje legislativa a směrnice odměňování zaměstnanců. Zaměstnavatel může také zaměstnanci poskytnout odměnu z mzdových prostředků za úspěšné splnění pracovního úkolu, při dovršení 50 let věku a při nabytí nároku na starobní důchod.

Rozvaha

Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav	Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav
013	Software	3 291 089,99	3 352 945,19	336	Sociální zabezpečení	-229 919,00	-257 317,00
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	362 065,20	510 994,20	337	Zdravotní pojištění	-99 173,00	-110 988,00
021	Stavby	21 239 526,28	20 718 876,28	341	Daň z příjmů	0,00	0,00
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	14 164 629,26	14 850 322,95	342	Ostatní daně, poplatky a jiná obd. peněžitá plnění	-100 679,00	-77 267,00
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6 835 564,35	7 958 717,38	343	Daň z přidané hodnoty	29 326,00	-109 695,00
031	Pozemky	0,00	520 650,00	348	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	0,00	300 000,00
032	Kulturní předměty	656 952,00	2 113 202,00	349	Závazky k vybraným místním vládním institucím	0,00	0,00
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	377	Ostatní krátkodobé pohledávky	0,00	0,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	0,00	378	Ostatní krátkodobé závazky	0,00	0,00
052	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0,00	0,00	381	Náklady příštích období	52 415,13	104 987,30
073	Oprávký k software	-3 216 699,99	-3 257 283,99	383	Výdaje příštích období	-10 672,00	-20 065,35
078	Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-362 065,20	-510 994,20	384	Výnosy příštích období	0,00	0,00
081	Oprávký ke stavbám	-2 144 904,00	-2 406 726,00	388	Dohadné účty aktivní	10 112,96	83,11
082	Oprávký k samost. HM věcem a souborům HM věcí	-6 977 950,85	-7 952 995,85	389	Dohadné účty pasivní	-299 438,00	-235 228,00
088	Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-6 835 564,35	-7 958 717,38	395	Vnitřní zúčtování	0,00	0,00
121	Nedokončená výroba	92 000,00	0,00	401	Jmění účetní jednotky	-8 046 879,39	-8 790 172,28
123	Výrobky	681 675,75	681 394,03	403	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	-19 412 998,34	-19 596 053,34
241	Běžný účet	3 260 127,76	2 843 667,93	411	Fond odměn	-120 000,00	-120 000,00
243	Běžný účet FKSP	134 370,26	128 833,10	412	Fond kulturních a sociálních potřeb	-136 055,32	-136 853,42
261	Pokladna	15 925,00	28 499,00	413	Rezervní fond tvořený ze zlepš.výsledku hospodařen	-425 816,88	-455 822,67
262	Peníze na cestě	0,00	0,00	416	Fond reprodukce majetku, fond investic	-1 237 627,87	-1 608 234,98
263	Ceniny	13 520,00	0,00	431	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-330 005,79	0,00
311	Odběratelé	70 400,22	570 760,60	491	Počáteční účet rozvahový	0,00	0,00
314	Krátkodobé poskytnuté zálohy	164 483,00	201 578,00	734	Pomocný SU pro vypočítání daňového přiznání DPH	0,00	0,00
315	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	0,00	175,89	901	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	8 659,00	62 786,24
321	Dodavatelé	-555 401,18	-287 929,40	902	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	893 918,00	1 071 217,41
331	Zaměstnanci	-549 853,00	-670 016,00	999	Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům	-902 577,00	-1 134 003,65
335	Pohledávky za zaměstnanci	17 520,00	0,00				
Celkový součet						0,00	323 327,10

Výnosy a náklady

Výnosy

Účet	Název výnosového účtu	Název výnosového účtu - detail	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Rozpočet 2021 (v tis.CZK)
601	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	Prodej publikací	14 156,00	24 394,00	
602	Výnosy z prodeje služeb	Archeologie	1 946 907,00	4 449 317,00	
		Ostatní výnosy HLČ	0,00	0,00	
		Přednášky	0,00	0,00	
		Příjmy z reklam	15 000,00	15 000,00	
		Přefakturace	0,00	0,00	
		Výnosy ze vstupného	363 721,20	396 660,00	
603	Výnosy z pronájmu	Nemovitosti - nebytové HLČ	30 608,00	22 245,00	
648	Čerpání fondů	Zúčtování fondu odměn HLČ	0,00	0,00	
		Zúčtování investičního fondu	0,00	0,00	
		Zúčtování rezervního fondu / Další rozvoj činnosti	0,00	0,00	
649	Ostatní výnosy z činnosti	Haléřové vyrovnání	0,40	0,00	
		Přijaté náhrady - pojišťovny (pojistná plnění) HLČ	15 772,00	5 815,00	
		Nárok na úhradu manka a škody zaměstnanci HLČ	0,00	5 000,00	
		Ostatní výnosy z činnosti HLČ	7 500,00	0,00	1 550,00
672	Výnosy vybran.místních vládních institucí	Příspěvek na provoz	15 465 200,00	15 353 800,00	14 732,00
		Výnosy územních rozpočtů z transferů - zřizovatel	723 945,00	725 694,12	725,00
		Transfery z ostatní ÚSC (město, obec) HLČ	88 450,00	54 000,00	
		v tom:			
		<i>Město Rychnov nad Kněžnou</i>	25 000,00	35 000,00	
		<i>Město Rokytnice v Orlických horách</i>	39 000,00	19 000,00	
		<i>Město Vamberk</i>	24 450,00	0,00	
		Výnosy územních rozpočtů z transferů / Státní rozp	135 125,00	141 710,00	
		v tom:			
		<i>Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)</i>	135 125,00	141 710,00	200,00
Výnosy celkem			18 806 384,60	21 193 635,12	17 207,00

Náklady

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Rozpočet 2021 (v tis.CZK)
501	Spotřeba materiálu	Spotřeba materiálu	850 993,74	1 046 988,22	
		<i>v tom:</i>			
		Čistící prostředky HLČ	14 946,61	34 643,65	
		JDDHM podrozvahová evidence (majetek v operativní evidenci)	180 208,06	250 849,49	
		Kancelářský materiál - kancelářské prostředky HLČ	164 392,20	26 649,75	
		Kancelářský materiál - kancelářský papír HLČ	14 720,86	10 089,62	
		knihy na prodej	17 600,00	19 250,00	
		Knihy, tisk, předplatné HLČ	1 570,00	3 058,00	
		Knihy, tisk, předplatné/Knihovna HLČ	10 652,00	28 512,33	
		Knihy, odborná literatura pro zaměstnance HLČ	882,00	0,00	
		Materiál na edukační program	22 021,14	27 570,84	
		Materiál na výstavy	52 903,87	146 925,83	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - Ostat	2 692,00	0,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly HLČ	588,30	597,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - ICT	0,00	0,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly/ Movitý	7 875,00	0,00	
		Materiál pro propagaci HLČ	53 565,10	103 618,30	
		Ostatní pevná paliva (koks, LTO, dřevo, ...) HLČ	75 900,00	110 400,00	
		Pohonné hmoty - Benzín HLČ	26 896,43	35 778,58	
		Pohonné hmoty - Nafta HLČ	14 775,00	3 869,00	
		Spotřeba materiálu HLČ	188 805,17	245 175,83	1 000,00
502	Spotřeba energie	Spotřeba energie	991 780,24	1 012 529,61	
		<i>v tom:</i>			
		Elektrická energie HLČ	910 732,27	920 251,93	
		Srážková voda HLČ	59 070,18	61 217,87	
		Voda a stočné HLČ	21 977,79	31 059,81	1 000,00
508	Změna stavu zásob vlastní výroby	Změna stavu zásob vlastní výroby	92 281,72	83 138,73	
		<i>v tom:</i>			
		Změna stavu zásob vlastní výroby HLČ	281,72	175 138,73	
		Nedokončená výroba HLČ	92 000,00	-92 000,00	
511	Opravy a udržování	Opravy a udržování	192 748,39	437 443,58	
		<i>v tom:</i>			
		Motorová vozidla (SPZ) HLČ	69 542,04	60 745,02	
		Nemovitosti / Mimořádné opravy HLČ	0,00	4 649,40	
		Nemovitosti / Opravy a údržba spojená s běžným uží	63 748,85	289 951,16	
		Nemovitosti / Velké opravy a údržba HLČ	0,00	80 918,00	
		Ostatní movitý majetek - inventář (nábytek) HLČ	45 603,00	0,00	
		Ostatní movitý majetek - stoje, přístroje a zařízení	13 854,50	1 180,00	250,00
512	Cestovné	tuzemské HLČ	11 360,00	6 176,00	30,00
513	Náklady na reprezentaci	Náklady na reprezentaci HLČ	16 194,00	9 365,00	20,00

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Rozpočet 2021 (v tis.CZK)
518	Ostatní služby	Ostatní služby	3 057 112,77	5 562 159,31	
		v tom:			
		DDNM - podrozvahová evidence HLČ	54 127,24	0,00	
		Doprava a přepravné - osob HLČ	2 838,66	0,00	
		Doprava a přepravné - ostatní HLČ	64 080,08	105 403,41	
		Geodetické práce	149 545,00	279 690,00	
		Internet a datové spoje HLČ	32 960,00	41 509,50	
		Nájemné / Nemovitosti HLČ	1 092 391,40	1 026 124,40	
		Nájemné / HW, kopírky, tiskárny HLČ	24 915,60	24 915,60	
		Náklady na služby spojené s propagací HLČ	33 699,00	23 696,95	
		Ostatní služby HLČ	497 012,21	773 875,14	
		Ostatní služby - sborník	288,00	3 800,00	
		Ostraha, vrátnice, bezpečnostní služba HLČ	125 871,04	122 621,00	
		Parkovné HLČ	0,00	0,00	
		Poplatky bance - karty	1 042,99	1 251,11	
		Poplatky bance HLČ	6 294,00	7 172,00	
		Poplatky za rozhlas a TV HLČ	4 320,00	4 320,00	
		Poštovné, doručovatelské služby HLČ	10 720,60	12 783,60	
		Poradenská činnost (daňová, účetní) HLČ	20 292,20	0,00	
		Právní služby HLČ	0,00	30 976,00	
		Restaurování, konzervace a preparování	273 943,00	384 000,00	
		Revize, odborné prohlídky / EPS, EZS, CCTV HLČ	30 759,41	35 005,30	
		Revize, odborné prohlídky / Hasící přístroje, hydr	9 613,00	10 543,00	
		Revize, odborné prohlídky / Ostatní (např. sportov	590,00	21 901,00	
		Ostatní služby	0,00	0,00	
		Revize, odborné prohlídky / Výtahy HLČ	9 133,00	15 474,20	
		Revize, odborné prohlídky / Tlakové nádoby, kotle	0,00	1 470,00	
		Software - údržba, podpora HLČ	192 831,10	158 799,85	
		Svoz a likvidace odpadu - komunální odpad HLČ	18 605,80	16 500,36	
		Svoz a likvidace odpadu - nebezpečný odpad HLČ	2 178,00	0,00	
		Telefonní poplatky - mobilní síť HLČ	19 902,85	15 878,84	
		Telefonní poplatky - pevná síť HLČ	24 497,19	26 247,93	
		Úklid HLČ	45 992,00	58 999,92	
		Vedení účetnictví HLČ	132 156,00	138 736,00	
		Výkopové práce	176 513,40	2 220 464,20	1 606,14
521	Mzdové náklady	Mzdové náklady	7 717 497,00	7 806 954,00	
		v tom:			
		Mzdová náklady (vyjma OON) HLČ	7 461 333,00	7 669 709,00	
		Náhrada mezd za DPN - zaměstnanci HLČ	56 322,00	17 785,00	
		Ostatní osobní náklady (DPČ, DPP) HLČ	199 842,00	119 460,00	8 911,00

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Rozpočet 2021 (v tis.CZK)
524	Zákonné sociální pojištění	Zákonné sociální pojištění	2 515 343,00	2 592 360,00	
		<i>v tom:</i>			
		<i>Pojistné na sociální pojištění HLČ</i>	1 844 260,00	1 902 093,00	
		<i>Pojistné na veřejné zdravotní pojištění HLČ</i>	671 083,00	690 267,00	
525	Jiné sociální pojištění	povinné úrazové pojištění zaměstnanců (zákon č. 26	20 496,00	21 511,00	
527	Zákonné sociální náklady	Zákonné sociální náklady	367 883,44	299 391,46	
		<i>v tom:</i>			
		<i>ostatní osobní náklady HLČ</i>	23 279,00	0,00	
		<i>Náklady na OOPP HLČ</i>	62 936,73	35 104,68	
		<i>Povinný, základní přiděl do FKSP HLČ</i>	150 353,10	153 749,88	
		<i>Stravenky, náklady na stravování zaměstnanců HLČ</i>	102 980,00	83 078,00	
		<i>Vzdělávání, školení, konference HLČ</i>	25 784,61	23 908,90	
		<i>Zdravotní prohlídky, prevence HLČ</i>	2 550,00	3 550,00	
528	Jiné sociální náklady	Provize ze stravenek	1 936,00	1 936,00	2 961,74
531	Daň silniční	Daň silniční HLČ	3 600,00	3 600,00	
532	Daň z nemovitostí	Daň z nemovitostí	0,00	351,00	
		<i>v tom:</i>			
		Daň z nemovitostí - neuznatelná	0,00	234,00	
		Daň z nemovitostí HLČ	0,00	117,00	
538	Jiné daně a poplatky	Jiné daně a poplatky	3 820,00	1 950,00	
		<i>v tom:</i>			
		<i>Jiné daně a nedoplatky HLČ</i>	0,00	0,00	
		<i>Poplatky za využívání dálnic a vysokorychlostních</i>	3 000,00	1 500,00	
		<i>Správní poplatky HLČ</i>	820,00	450,00	
542	Jiné pokuty a penále HLČ	Jiné pokuty a penále HLČ	0,00	0,00	20,00
549	Ostatní náklady z činnosti	Ostatní náklady z činnosti	60 370,17	8 126,70	
		<i>v tom:</i>			
		<i>Ostatní náklady z činnosti HLČ</i>	0,66	0,00	
		<i>Neuplatněný odpočet DPH - krácení</i>	1 905,51	658,70	
		<i>Ostatní náklady - daň. neuznatelné</i>	7 000,00	7 000,00	
		<i>Technické zhodnocení DHM do 40 tis. Kč HLČ</i>	50 996,00	0,00	
		<i>Pojištění - ostatní (cestovní poj., odpovědnost, a</i>	468,00	468,00	30,00
551	Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy dlouhodobého majetku	1 277 451,00	1 182 915,00	
		<i>v tom:</i>			
		<i>Odpisy dlouhodobého majetku - movitý HLČ</i>	975 045,00	874 827,00	
		<i>Odpisy dlouhodobého majetku - nemovitý HLČ</i>	261 822,00	267 504,00	
		<i>Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku HLČ</i>	40 584,00	40 584,00	1 278,12
558	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1 302 190,03	799 273,72	
		<i>v tom:</i>			
		<i>Drobný DHM - ICT HLČ</i>	0,00	6 897,00	
		<i>Drobný DHM HLČ</i>	1 153 261,03	792 376,72	
		<i>Drobný DNM HLČ</i>	0,00	0,00	
		<i>Drobný DHM - Ostatní HLČ</i>	0,00	0,00	
		<i>Drobný DNM - software HLČ</i>	148 929,00	0,00	100,00
591	Daň z příjmů	Daň z příjmů HLČ	0,00	-12 540,00	0,00
Náklady celkem			18 483 057,50	20 863 629,33	17 207,00

Celkový přehled

Celkový přehled	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Rozpočet 2021 (v tis.CZK)
Odvod do rozpočtu zřizovatele - odpisy	412 100,00	295 600,00	363,00
Celkové náklady	18 483 057,50	20 863 629,33	17 207,00
Celkové výnosy	18 806 384,60	21 193 635,12	17 207,00
Hospodářský výsledek	323 327,10	330 005,79	0,00

Všeobecný komentář

Hospodaření Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (MGOH) skončilo v roce 2021 kladným hospodářským výsledkem ve výši 323 327,10 Kč. Byly dodrženy závazné a specifické ukazatele rozpočtu dle usnesení Rady Královéhradeckého kraje, při dodržení zásad efektivnosti a účelnosti během vynakládání prostředků na provoz organizace. Kladného hospodářského výsledku bylo dosaženo zejména vlivem příjmů z archeologie, průběžnou analýzou nákladů v předchozích letech, efektivní úpravě stávajících smluv a optimalizací výdajů vznikajících v průběhu roku.

Dosahování zlepšeného hospodářského výsledku je dlouhodobým záměrem MGOH. Důvodem je jednak snaha o efektivní hospodaření s veřejnými prostředky ale také zároveň potřeba investovat do obnovy a modernizace vybavení muzea, na které se v minulých desetiletích nedostávalo prostředků. Vyšší hospodářský výsledek je pak pro organizaci (prostřednictvím převodu prostředků z rezervního do investičního fondu) zásadním zdrojem financí pro nákup dlouhodobého hmotného majetku a plnění dlouhodobých cílů organizace. Se zlepšeným hospodářským výsledkem bylo počítáno, což se projevuje v plánu investic na rok 2022.

Výnosy roku 2021

Celkové výnosy za činnost muzea byly za rok 2021 ve výši 18 806 384,60 Kč. Muzeum hospodařilo s příspěvkem od zřizovatele ve výši 15 465 200,00 Kč. V příspěvku na provoz od zřizovatele je zahrnuta hodnota určená na odvod do investičního fondu Krajského úřadu plynoucí z provozu přidělené expozice Sýpka a z provozu muzea krajky po jeho rekonstrukci. Neinvestiční příspěvky z dotací a grantů Měst, Ministerstva kultury a KHK dosáhly částky 223 575,00 Kč (Město Rychnov n/KN 25

000,00 Kč, Město Vamberk 24 450,00, Město Rokytnice v OH 39 000,00 Kč, Ministerstvo kultury - neinvestiční dotace určená na restaurování podmaleb 110 000,00 Kč, Ministerstvo kultury - neinvestiční dotace určená na edukační program 13 125,00 Kč, Ministerstvo kultury - neinvestiční dotace určená na knihovní program 12 000, 00 Kč.). Investiční příspěvky celkem 1 483 000,00 (Ministerstvo kultury - investiční dotace na nákup obrazů 864 000,00 Kč, Ministerstvo kultury - investiční dotace na knihovní program 43 000,00, KHK na nákup obrazů 567 000, 00 Kč.)

Finanční podpora firem dosáhla částky 15 000,00 Kč. Od společnosti EKOSPOL s.r.o. Meziměstí obdrželo MGOH finanční podporu ve výši 15 000,00 Kč, podpora byla určena na pořádání výstav v Orlické galerii ve II. patře Kolowratského zámku. Na Grant od společnosti Škoda auto, a.s. z programu společnosti Občanská vybavenost-Tady jsem doma 2021, letos MGOH nedosáhlo.

Byly prováděny drobné archeologické průzkumy a několik obsáhlejších např. zpevněná plocha Třebešov, splašková kanalizace v několika obcích v regionu, rekonstrukce ulic v Kostelci nad Orlicí, obchvat obce Doudleby nad Orlicí, skrývka Cihelna Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce Kostela v Rychnově n.Kn, výrobní haly v Týništi nad Orlicí, atd. Tržby z těchto akcí dosáhly částky 1 946 907,00 Kč, z toho cca 637 000,00 Kč tvoří náklady na služby spojené s archeologií, které si MGOH zajišťovalo formou subdodávek.

Významný vliv na výši vstupného v letošním roce měla opět omezení spojená s řešením situace kolem pandemie covid 19 (povinné uzavření v období 1-4/2021) a dále omezení návštěvnosti školních skupin z důvodu pandemie.

Výnosy ze vstupného

Pobočka	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Skutečnost 2019 v CZK	Rozdíl v CZK (2021-2020)
Muzeum Krajky Vamberk - otevřeno celoročně	169 640,00	186 965,00	243 115,00	-17 325,00
Sýpka Rokytnice v OH - otevřeno celoročně	101 361,20	139 250,00	199 914,00	-37 888,80
Muzeum a Orlická galerie v Kolowratském zámku - otevřeno půlročně	71 085,00	39 515,00	51 030,00	31 570,00
Synagoga - otevřeno půlročně	5 775,00	5 550,00	17 850,00	225,00
Ostatní (permanentky, eduprogramy, dílny, atd.)	15 860,00	25 380,00	27 495,00	-9 520,00
Celkem	363 721,20	396 660,00	539 404,00	-32 938,80

Granty, dotace a dary roku 2021

Granty - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH	Celkem výdaje za projekt
ISO/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13452 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví). Restaurování 10ks podmaleb na skle.	Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)	158 470,00	110 000,00	31 %	158 470,00
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, tematický okruh 1: Edukační aktivity v rámci muzejních expozic se sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy. Program „Synagoga promlouvá“.	Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)	18 750,00	13 125,00	30 %	20 142,00
VISK3- Modernizace knihovního systému přechodem z Clavia na Tritius.	Ministerstvo kultury (neinvestiční i investiční dotace)	79 163,04	55 000,00	31 %	79 163,04
ISO/C Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II (13452 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví). Výkup cyklu 12 ks obrazů Miroslava Holého Slatinský rok,1957-1961.	Ministerstvo kultury (investiční dotace)	1 440 000,00	864 000,00	40 %	1 440 000,00
Výkup cyklu 12 ks obrazů Miroslava Holého Slatinský rok,1957-1961. Kofinancování nákupu souboru obrazů.	Královéhradecký kraj (investiční příspěvek)	576 000,00	576 000,00	0 %	1 440 000,00
Grantový program společnosti Škoda auto pro rok 2021 - " Občanská vybavenost-Tady jsem doma " Ptačí září-Vzpomínka na ornitologa Karla Plachetku.	Škoda auto a.s., Závod Kvasiny	59 300,00	0,00	0 %	0,00

Dotace - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH	Celkem výdaje za projekt
Program na podporu volnočasových aktivit. Zajištění výstavní sezóny. Pořádání výstav a akcí v roce 2021 v II. patře Kolowratského zámku (Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie) vč. edukačních aktivit.	Město Rychnov nad Kněžnou	284 000,00	25 000,00	0 %	46 889,00
Program na podporu kultury a neziskových aktivit. Rokytnický muzejní rok 2021	Město Rokytnice v Orlických horách	39 000,00	39 000,00	0 %	43 806,00
Dotační program "akce a reprezentace" vyhlášený městem Vamberk na rok 2021. Kulturní rok v Muzeu krajky 2021. 1. Kolo-muzejní noc.	Město Vamberk	17 600,00	10 000,00	20 %	12 428,00
Dotační program "akce a reprezentace" vyhlášený městem Vamberk na rok 2021. Kulturní rok v Muzeu krajky 2021. 2.Kolo-Den kamene.	Město Vamberk	14 450,00	14 450,00	15 %	19 174,00

Dary - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH
Finanční podpora za propagaci a prezentaci společnosti - Podpora Orlické galerie	EKOSPOL s.r.o.	15 000,00	15 000,00	0 %

Formou grantů, dotací a finančních darů obdrželo Muzeum a galerie Orlických hor v roce 2021 celkem 1 721 575,00 Kč. Veškeré příspěvky byly použity na poskytnutý účel.

Náklady roku 2021

Mzdové náklady vč. odvodů tvoří nejvyšší položku nákladů. Mzdový fond nebyl čerpán v plné výši, neboť ukazatel přepočtený počet zaměstnanců nebyl naplněn. V roce 2021 nedošlo k zákonnému navýšení platových tabulek ani k paušálnímu navýšení v každé platové třídě, výše mzdového fondu zůstala na úrovni roku 2020. Během roku byl ukončen jeden pracovní poměr, bylo vypsáno výběrové řízení na nového zaměstnance, které se nepodařilo úspěšně uzavřít. Vliv na čerpání mzdového fondu měla také situace spojená s pandemií covid 19 a dlouhodobá neschopnost zaměstnanců. Mzdové náklady byly ve výši 7 717 497,00 Kč. Odvody za zaměstnance na sociálním a zdravotním pojištění vč. ostatních zákonných nákladů byly ve výši 2 903 722,44 Kč.

Významnou položkou nákladů jsou nájmy, neboť celá organizace vč. všech expozic sídlí v pronajatých prostorách (kromě Muzea krajky Vamberk). Platby za nájem jsou každoročně valorizovány o inflaci. Výdaje v roce 2021 byly ve výši 1 092 391,40, což představovalo navýšení o 66 tis. Kč ve srovnání s rokem 2020. K navýšení nájmu došlo také z důvodu uzavření nové nájemní smlouvy na další prostory v budově kasáren v Rychnově nad Kněžnou v polovině roku 2020. Do nově pronajatých prostor byl přestěhován depozitář soch, jenž byl původně v prostorách krajské nemocnice v Rychnově n. Kn. a který bylo nutné z důvodu rekonstrukce nemocnice opustit.

Další velkou položkou (991 tis. CZK) v rozpočtu MGOH jsou výdaje za energie, u kterých bylo ve srovnání s rokem 2020 zaznamenáno mírné snížení výdajů o 21 tisíc Kč v položce vodné, stočné a elektrická energie. Náklady na centrální dodávky elektrické energie, které zajistil zřizovatel, jsou na nižší úrovni, než kdyby si je muzeum zajišťovalo samo.

Odvody do fondu FKSP zůstaly na stejné úrovni jako v loňském roce tedy 2 procenta z hrubých mezd, což představovalo částku 150 353,10 Kč.

Na dohody o provedení práce bylo vyplaceno 199 842,00 Kč z plánovaných 200 tis. Kč. Pracovníci na dohody o provedení práce jsou využíváni zejména na pomocné práce technického rázu (úklid, stěhování, údržba, montáž, topení, archeologické výzkumy,) a digitalizaci archivu, popř. průvodcovství.

Náklady na reprezentaci byly limitovány celkovou částkou 150.000,00 Kč, (rozděleno na 130 tis. Kč mezinárodní spolupráce, 20 tis. Kč na běžné náklady organizace na dary a pohoštění). Tento limit byl dodržen, neboť se čerpalo 16 194,00 Kč na

dary a pohoštění MGOH. Náklady na reprezentaci byly využívány převážně na občerstvení při konání vernisáží na všech pobočkách (Sýpka, Muzeum krajky ve Vamberku, Orlická galerie + expozice muzea v Kolowratském zámku), dále na pořádání konferencí, přednášek a muzejních nocí.

K úspoře nákladů za bankovní poplatky dochází při využívání internetového bankovníctví a používáním bankovní karty k výběrům i vkladům.

Na restaurování a konzervování sbírkových předmětů (podmalby, obrazy, archeologické nálezy, textil) byla použita částka 273 943,00 Kč, z toho částku 110 tis. Kč., pokryla dotace z Ministerstva kultury určená na restaurování podmalb a obrazů. Vlastní konzervátorská dílna spotřebovala materiál v hodně cca 8 tis. Kč, zejména na předměty určené na aktuální výstavy, rámy obrazů a archeologické nálezy.

Při tvorbě edukačních programů byly zaznamenány náklady na spotřebu materiálu (zejména výtvarné, kreativní potřeby a názorné prvky) ve výši cca 28,6 tis. Kč, z toho 13 tis. Kč., pokryla dotace z Ministerstva kultury určená na program.

Významné položky ve spotřebě materiálu a službách představovaly zejména náklady vynaložené při pořádání výstav (fotoobrazy, rámy, tonery a role do plotru, instalační materiál všeho druhu, grafický papír, plakáty, výzdoba, atd.), dále materiál určený na běžný provoz MGOH (kancelářské potřeby vč. papírů, čisticí a úklidové prostředky, atd.) a náklady na propagaci Muzea a stěhování či dopravu výstav. Náklady na propagaci dosáhly částky 54 tis. Kč. Nové publikace do knihovny byly nakoupeny ve výši cca 11 tis. Kč.

Náklady na opravy a udržování byly vynaloženy zejména na odstranění fyzického opotřebení nebo poškození vybavení MGOH. Dále se hradí pravidelné revize, kontroly a servisy (např. EZS, výtahů, EPS, kompresorů, klimatizací, hasičských přístrojů, serverů atd.) V roce 2021 došlo k opravě původních výstavních panelů ve Vamberku, výmalbě prostor pro výstavy a zázemí, nátěrům, drobným stavebním opravám a opravám na vozovém parku, opravě elektroinstalace, klimatizace, dataprojektoru, podlah. V budově bývalých kasáren (správní budově MGOH) se i nadále dle finančních možností pokračuje ve výměně oken, kdy investorem akce je pronajímatel Město Rychnov nad Kněžnou.

Náklady na služby spojené s archeologií – geodetické zaměření, digitalizace, kopáčské práce, geofyzikální průzkumy, detektorové průzkumy, analýzy, které si MGOH zajišťovalo formou subdávky, byly ve výši cca 637 tis. Kč.

V roce 2021 byly pro zaměstnance pořízeny nové pracovní oděvy jednotného vzhledu – mikiny a trika v celkové hodnotě cca 37 tis. Kč.

Náklady za ekonomické služby prováděné externí účetní kanceláří byly ve výši 132 tis. Kč. Výdaje za cestovné, vyúčtování služebních cest zaměstnanců dosáhlo částky 12 tis. Kč.

Náklady na nákup ochranných pracovních pomůcek covid 19 (respirátory, antigenní testy) byly ve výši 49 tis. Kč.

Odpisy 2021

Odpisy jsou tvořeny ze svěřeného i vlastního majetku a jsou v souladu se zákonem a směrnicí rady KHK. Odpisy majetku činily 1 277 451, 00 Kč. Odvedená částka z odpisů ze svěřeného majetku na účet Krajského úřadu činila 412 100,00 Kč.

Finanční majetek

Název bankovního účtu	Kód bankovního účtu	Kód banky	Počáteční stav k. 1.1.	Stav ke konci vykazovaného období
Komerční banka RK	1932571	100	3 260 127,76	2 843 667,93
Komerční banka RK-FKSP	1071932571	100	134 370,26	128 833,10
Hlavní pokladna			15 925,00	28 499,00
Ceniny – stravenky			13 520,00	0,00
Ceniny – poštovní známky			0,00	0,00

Ceniny

Ke konci vykazovaného období stavy cenin činily:

poštovní známky: 0,00 Kč

stravenky: 0,00 Kč

Peněžní krytí

Zůstatky fondů a hospodářský výsledek organizace jsou kryty peněžními prostředky na účtu.

Pohledávky po splatnosti

K 31.12.2021 bylo evidováno 36 pohledávek (34 archeologie, 2 ostatní), z toho 2 po splatnosti, které byly následně zaplacený do 24.2.2022.

Dotace ze státního rozpočtu

V roce 2021 obdrželo MGOH ze státního rozpočtu z programu ISO/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13451 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví) Ministerstva kultury dotaci ve výši 110 000,00 Kč určenou na restaurování 10 ks podmaleb na skle, kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 31% spoluúčast tzn.: celkový náklad na restaurování podmaleb činil 158 470,00 Kč. Pro restaurátorský zájem byly vybrány podmalby, nejvíce ohrožené, zároveň patřící k nejhodnotnějším dokladům tohoto výjimečného lidového řemesla. Realizací záměru došlo k uchování výjimečné sbírky podmaleb, které budou moci být vystavovány a prezentovány též pro badatelskou činnost.

MGOH obdrželo ze státního rozpočtu z programu Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, tematický okruh 1: Edukační aktivity v rámci muzejních expozic se sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy Ministerstva kultury dotaci ve výši 13 125,00 Kč, určenou na program „Synagoga promlouvá“ kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 30% spoluúčast tzn.: celkový náklad na program činil 18 750,84 Kč. Program zaznamenal zájem ze strany základních škol i a je natrvalo zařazen do nabídky MGOH pro tyto instituce.

MGOH obdrželo ze státního rozpočtu z programu VISK3-Modernizace knihovního systému přechodem z Clavia na Tritius Ministerstva kultury dotaci ve výši 55 000,00 Kč, určenou na program „Modernizace knihovního systému“ kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 31% spoluúčast tzn.: celkový náklad na program činil 79 163,04 Kč. Nový program Tritius byl úspěšně implementován, stávající evidence knih převedena a program je v knihovně využíván.

Dále MGOH obdrželo ze státního rozpočtu z programu ISO/C Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II (13452 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví) Ministerstva kultury dotaci ve výši 864 000,00 Kč, určenou na nákup sbírkových předmětů „Výkup cyklu 12 ks obrazů Miroslava Holého Slatinský rok, 1957-1961.“ kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 40% spoluúčast tzn.: celkový náklad činil 1 440 000,00 Kč. Zakoupené obrazy byly úspěšně

převzaty a zařazeny do sbírek MGOH. V roce 2022 bude probíhat v Orlické galerii výstava věnovaná této nové akvizici. Na kofinancování nákupu obrazů se úspěšně podílel Královéhradecký kraj investičním příspěvkem ve výši 576 000,00 Kč, což plně pokrýlo podmínku 40% spoluúčasti.

Investice z FRR KHK

Na rok 2021 byla organizaci schválena investiční dotace od Královéhradeckého kraje z fondu rozvoje a reprodukce v celkové výši 300 000,00 Kč určených na akci: Investiční akce „Obnova vybavení depozitářů - etapa 2021“

Na základě schválení dotace došlo k čerpání prostředků na uvedená opatření ve formě pořízení dlouhodobého majetku:

1. Regálový depozitární systém pro sbírku kovů a dřevěných plastik ve výši 525 321,50Kč.

Příprava akce byla zahájena počátkem května rozplánováním a návrhem nového vybavení depozitáře. Během letních měsíců bylo z depozitáře odstraněno staré nevyhovující vybavení, prostor byl rozměřen a detailně dopracován návrh potřebného vybavení. V průběhu září bylo v souladu se směrnicí č.3 a platnou legislativou vypsáno výběrové řízení a na jeho základě byl vybrán dodavatel vybavení se kterým byla uzavřena kupní smlouva. Akce byla zakončena dodávkou a montáží vybavení, které bylo protokolárně převzato dne 15. 12. 2021. Projekt byl hrazen do výše 300 000 Kč z fondu rozvoje a reprodukce, zbylá část byla hrazena z investičního fondu Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Autoprovoz

Muzeum a galerie Orlických hor vlastní jeden automobil značky ŠKODA OCTAVIA, který byl zakoupen v autobazaru koncem roku 2010. Tento automobil je převážně používán archeology na archeologické výzkumy.

Druhý automobil ŠKODA ROOMSTER byl zakoupen za investiční dotaci Krajského úřadu

Královéhradeckého kraje v polovině roku 2007. ŠKODA ROOMSTER je využit na stěhování sbírkových předmětů převážně z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, na služební cesty z důvodu školení a terénní výzkumy odborných pracovníků.

V roce 2020 byl zakoupen třetí automobil značky FIAT TALENTO. Královéhradecký kraj přispěl formou investiční dotace ve výši 300.000,00 na jeho nákup. FIAT TALENTO jako devítimístný užitkový vůz je převážně využíván na stěhování sbírkových předmětů převážně z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, stěhování vybavení Muzea mezi pobočkami a na služební cesty zaměstnanců.

Dvě vozidla jsou v době mimo provoz umístěna v pronajaté garáži v Rychnově nad Kněžnou v ulici Jiráskova 899, třetí parkuje před hlavní budovou Muzea. Zákonné pojištění odpovědnosti a majetková pojištění jsou sjednávána centrálně Krajským úřadem. Vozidla jsou řádně pojištěna, pravidelná údržba a STK jsou prováděny v pravidelných intervalech, STK u dvou starších vozidel proběhlo v roce 2021. Školení řidičů je taktéž prováděno v pravidelných intervalech. Na udržení dobrého technického stavu vozidel jsou dle potřeby prováděny opravy odborným autoservisem.

Celkové náklady na opravy a servis vozidel byly vynaloženy v částce 69 542,04 Kč (pravidelný servis vozů, příprava na STK, oprava vozu po nehodě, výměna pneumatik a baterií, mytí vozů).

Autem Škoda Roomster bylo ujeté 3 871 km kilometrů se spotřebou 231 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 5,96 litrů na 100 km.

Autem Škoda Octavia bylo ujeté 8 452 kilometrů se spotřebou 695 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 8,23 litrů na 100 km.

Autem Fiat Talento bylo ujeté 6236 kilometrů se spotřebou 456 litrů nafty + ad blue, průměrná roční spotřeba je 7,31 litrů na 100 km.

Nakládání s majetkem

Přehled majetkových kont

Účet	Název majetkového účtu	Stav k 1.1.2021	přírůstek +	úbytek -	Stav k 31.12.2021
013	Software	3 291 089,99	61 855,20	0,00	3 352 945,19
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	362 065,20	148 929,00	0,00	510 994,20
021	Stavby	21 239 526,28	0,00	520 650,00	20 718 876,28
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	14 164 629,26	685 693,69	0,00	14 850 322,95
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6 835 564,35	1 153 261,03	30 108,00	7 958 717,38
031	Pozemky	0,00	520 650,00	0,00	520 650,00
032	Kulturní předměty	656 952,00	1 456 250,00	0,00	2 113 202,00
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	61 855,20	61 855,20	0,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	2 141 943,69	2 141 943,69	0,00
901	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	8 659,00	116 913,48	0,00	125 572,48

Pohyby dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. drobného majetku:

Pohyby dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. drobného majetku

Účet 013 Software. Nárůst: 61 855,20. Úbytek: 0. Nárůst představuje pořízení knihovního sw tritius.

Účet 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 148 929,00. Úbytek: 0. Nárůst představuje pořízení nových licencí Microsoft Office 2021 v počtu 20 ks.

Účet 021 Stavby. Nárůst: 0. Úbytek: 520 650,00. Úbytek představuje přeúčtování pořizovací hodnoty na účet pozemků.

Účet 022 Samostatné hmotné movité věci. Nárůst: 685 693,69 představuje pořízení Velkoformátové tiskárna HP Designjet Plotr, Regálového depozitární systém pro sbírku kovů a dřevěných plastik č.322. Úbytek: 0.

Účet 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: 1 153 261,03 - Destilační přístroj, Venkovní výstavy panely 15 ks, Vitrína stolová 2ks, Snímače teploty do depozitářů 25ks, Odvlhčovače 5 ks, Regály, Závěsný systém, Ptačí krmítka 2 ks, Síťové prvky 6ks, Mraznička, Vysavač, Televize 2 ks, Lis na výrobu odznaků, Pamětní deska, Terasový ohříváč, Žebřík hliníkový, Bruska, Světla. Úbytek:

30 108,00. Úbytek představuje vyřazení kopírovačního stroje, váha, leštičky, zvětšovacího přístroje, objektivu, skřínky, diapojektoru atd.

Účet 031 Pozemky. Nárůst: 520 650,00. Úbytek: 0. Nárůst představuje přeúčtování hodnoty pozemků z karty budovy.

Účet 032 Kulturní předměty. Nárůst: 1 456 250,00. Pořízení sbírkových předmětů - Obrazy Slatinský rok, Krajka, Cedula. Úbytek: 0.

Účet 901 Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 116 913,48. Pořízení windows 11, Grafického SW Adobe Photoshop 11 ks, Program master pdf, mzdy Vema. Úbytek: 0.

Účet 902 Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: 180 208,06. Schůdky, kameny zmizelých, vodováha, kartotéka, stoly, židle, svítidlo, krejčovské panny, rollup výstava K. Poláček 8 ks, rámy, fotoobrazy výstava 15 ks, záznamové zařízení, deska PVC-výstava v MKV, fotoobrazy výstava Četnictvo, vozík, vrtačka, kufry, mikrofony, plátno. Úbytek: 2 908,65. Jednalo se o 12 ks nevyužívaného majetku např. rám, hodiny, objektivy, stabilizátor, závaží, kondenzor atd.

Přehled oprávkových kont

Účet	Název účtu	Stav k 1.1.2021	Stav k 31.12.2021
073	Oprávky k software	3 216 699,99	3 257 283,99
078	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	362 065,20	510 994,20
081	Oprávky ke stavbám	2 144 904,00	2 406 726,00
082	Oprávky k samost. HM věcem a souborům HM věcí	6 977 950,85	7 952 995,85
088	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	6 835 564,35	7 958 717,38

Tvorba a čerpání peněžních fondů

Stav a krytí fondů příspěvkové organizace

Název fondu	Stav fondu k 1.1.2021	Tvorba fondu r. 2021			Čerpání fondu r. 2021	Stav fondu k 31.12. 2021
		z fin. vypořádání	z odpisů	z inv. dotací		
Fond odměn	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00
FKSP	136 055,32	150 353,10	0,00	0,00	149 555,00	136 853,42
Rezervní fond	425 816,88	330 005,79	0,00	0,00	300 000,00	455 822,67
Fond investic	1 237 627,87	300 000,00	553 506,00	2 133 000,00	2 615 898,89	1 608 234,98
Celkem	1 919 500,07	780 358,89	553 506,00	2 133 000,00	3 065 453,89	2 320 911,07

Z kladného hospodářského výsledku z roku 2020 byl usnesením rady KHK posílen rezervní fond ve výši 330 005,79 Kč.

Fond odměn nebyl v roce 2021 dotován z kladného hospodářského výsledku roku 2020, a čerpán také nebyl.

Příděl fondu kulturních a sociálních potřeb je tvořen ze zákonného přídělu výši 2 % z vyplacených hrubých mezd za rok 2021, kdy se jednalo o částku ve výši 150 353,10 Kč. Čerpání fondu probíhalo v souladu s vydaným vnitřním předpisem - odměňování zaměstnanců. Příspěvek na stravování byl ve výši 149 555,00 Kč.

Rezervní fond organizace je vytvářen s vědomím, že jeho čerpání bude ovlivněno případnou vzniklou ztrátou z provozní činnosti. Dále je zamýšleno rezervní fond čerpat na obnovu vybavení expozic a zázemí muzea, převedením prostředků do investičního fondu organizace. Aktuální stav fondu je 455 822,67 Kč.

Tvorbu fondu tvořil příděl z odpisů ve výši 553 506,00 Kč (Odpis majetku 1 277 451,00 Kč po odpočtu transferů ve výši 723 945,00 Kč.). Fond navýšila částka 300 000,00 Kč z FRR vyčerpaná na nákup investic v plné výši. Další příděl do fondu tvořila částka 350 000,00 Kč určená na nákup

sbírkových předmětů a částka 1 440 000,00 dotace na nákup obrazů. Dále investiční dotace ve výši 43 0000,00 z Ministerstva kultury na nákup knihovního program. Došlo také k převodu 300 000,00 Kč z rezervního fondu do investičního. Čerpání fondu investic bylo celkem ve výši 2 615 898,89, na nákup majetku bylo určeno 2 203 798,89 (Regálový depozitární systém, tiskárna, knihovní program, sbírkové předměty ve výši 1 456 250,00). Odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele činil celkem 412 100,00 Kč.

Inventarizace majetku

Na základě příkazu ředitele byl stanoven plán k provedení řádné inventarizace majetku, pohledávek a závazku k datu 31.12.2021 v předepsaném rozsahu a členění. Byly jmenovány inventarizační komise. Porovnáním fyzického stavu s účetním nebyly zjištěny inventarizační rozdíly. Inventarizační zpráva byla sestavena k 26. 2. 2022 a následně předložena k podpisu.

Kontrolní činnost

Vnitřní kontrolní systém organizace se řídil platným plánem kontrol pro rok 2021. Výkon

finanční kontroly byl prováděn v souladu se zněním zákona č. 320/2001 sb., o finanční kontrole vč. prováděcích vyhlášek. S veřejnými finančními prostředky a svěřeným majetkem bylo nakládáno v souladu s hledisky hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Vnitřní kontrolní systém zahrnuje pravidelnou inventarizaci pokladny, kontrolu plnění rozpočtu, čerpání mzdového fondu, kontrola cenin, pracovní doby, autoprovozu a vedení evidence spotřeby elektrické energie. Dále kontrola BOZP, PO, hasičských přístrojů a zabezpečení objektu. Kontrola darovacích a kupních smluv, zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů. Kontrola evidence archeologické agendy, inventarizace sbírek.

V roce 2021 byly v naší organizaci provedeny následující kontroly:

V únoru 2021 byla provedena kontrola zástupci Města Rychnova nad Kněžnou, odboru školství, kultury, mládeže a tělovýchovy. Předmětem byla věcná a finanční kontrola za účelem ověření účelného a hospodárného použití poskytnutých prostředků na základě Veřejnosprávní smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu města Rychnov nad Kněžnou číslo VSP/81/2020 čl. 2. uvedené smlouvy. Kontrolní skupina konstatovala, že zkontrolované prostředky poskytnuté Městem Rychnov nad Kněžnou byly ke dni kontroly použity účelně a byly řádně proúčtovány. Veškeré požadované podklady byly řádně předloženy. Závěr kontroly: Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky, které by vedly k nápravnému opatření. Protokol o provedené kontrole č.j.: MURK-OŠKMT-3577/2021-Ze ze dne 12.2.2021.

V květnu 2021 byla provedena kontrola zástupci Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové. Jednalo se o kontrolu plnění povinností stanovených mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví České republiky vydaným dne 7. května pod č.j. MZDR 14601/2021-10/MIN/KAN na základě zákona o ochraně veřejného zdraví - mimořádná opatření při epidemii onemocnění COVID-19. Dále o kontrolu plnění povinností stanovených mimořádným opatřením MZDR ze dne 4. května 2021 pod č.j.: MZDR15757/2020-50/MIN/KAN. Místa kontroly: Orlická galerie, Muzeum Krajky Vamberk, Sýpka. Závěr: Při provedených kontrolách nebyl zjištěn rozpor s požadavky předpisů na ochranu veřejného zdraví/ochranu obyvatelstva před dalším rozšířením onemocnění COVID-19. Protokoly o kontrole Č.j.: KSHSK 12883/2021/HOK.RK/Lu ze dne 13.5.2021, Č.j.: KSHSK 12661/2021/HOR.RK/zá ze dne 12.5.2021, Č.j.: HKSHK 12866/2021/HOR.RK/Zá ze dne 13.5.2021.

Další kontroly od kontrolních institucí nebyly v roce 2021 provedeny.

Výroční zpráva 2021

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

© 2022 Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Sestavil: Mgr. Tomáš Zelenka na základě

podkladů jednotlivých oddělení

Grafická úprava a sazba: Mgr. Tomáš Zelenka

Fotografie: archiv MGOH

e-mail: moh@moh.cz

www.moh.cz

